

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

REGLEMENTĂRI PRIVIND EXAMENUL DE BACALAUREAT
ÎN STATELE MEMBRE UE

IANUARIE 2018

Documentare și sinteză: Alina Bragagiu, consilier parlamentar

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

* Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

CUPRINS

Introducere	3
Bacalaureatul european	4
Programul de diplome internaționale	7
Austria	8
Belgia.....	9
Bulgaria	10
Cipru	12
Croația	14
Danemarca	Error! Bookmark not defined.
Estonia.....	Error! Bookmark not defined.
Finlanda.....	19
Franța	21
Germania.....	23
Italia	26
Republica Cehă.....	Error! Bookmark not defined.
Slovacia	30
Slovenia.....	31
Spania	32
Suedia	33
Olanda	34

INTRODUCERE

Comisia Europeană colaborează cu țările UE pentru a consolida "competențele cheie"¹ - cunoștințe, abilități și atitudini care îi vor ajuta pe elevi să-și găsească împlinirea personală și, mai târziu în viață, să-și găsească locul de muncă și să participe la societate. Aceste competențe cheie includ abilități "tradiționale", cum ar fi comunicarea în limba maternă, limbi străine, competențe digitale, alfabetizare și abilități de bază în matematică și știință, precum și abilități orizontale, cum ar fi învățarea să înveți, responsabilitatea socială și civică, spiritul antreprenorial, conștiința culturală și creativitatea.

Recomandarea din 2006 privind competențele cheie pentru învățarea de-a lungul vieții este în curs de revizuire fiindcă multe dintre competențe se suprapun și se blochează. Competențele transversale, cum ar fi gândirea critică, creativitatea, inițiativa sau rezolvarea problemelor, sunt prezente pe tot cuprinsul cadrului.

Recomandarea privind competențele-cheie a fost acceptată pe scară largă de către statele membre și părțile interesate. În ultimul deceniu, aceasta a influențat dezvoltarea politicilor naționale în diferite domenii de educație și formare care contribuie la predarea și învățarea bazată pe competențe în statele membre. S-au înregistrat progrese deosebite în dezvoltarea curriculei școlare. Cadrul este utilizat și pentru recunoașterea învățării non-formale în domeniul tineretului (certificatul Youthpass).

În același timp, utilizarea cadrului a fost inegală între statele membre, sectoarele educației și formării profesionale și în cadrul competențelor cu dificultăți în includerea competențelor transversale. Necesitatea unui mai mult sprijin pentru profesori, formatori și lideri de școală în utilizarea abordării competențelor-cheie a fost identificată ca fiind necesitatea dezvoltării în continuare a instrumentelor de evaluare și evaluare.

Pentru a promova în continuare o competență digitală și de antreprenoriat, Comisia a dezvoltat două cadre suplimentare: Cadrul European de Referință pentru Antreprenoriat² și Cadrul de Dezvoltare și Înțelegere a Competențelor Digitale în Europa³.

Scopul acestei revizuii este de a actualiza recomandarea pentru a se asigura că aceasta reflectă evoluțiile politice, sociale, economice, ecologice și tehnologice din 2006. Procesul de consultare privind revizuirea recomandării privind competențele-cheie a început în iunie 2016 și va continua în 2017. O recomandare revizuită privind competențele cheie este prevăzută pentru adoptare în a doua jumătate a anului 2017.

Consultarea publică privind revizuirea recomandării privind competențele-cheie se poate vedea pe pagina Comisiei Europene.⁴

¹ https://ec.europa.eu/education/policy/school/competences_en

² <https://ec.europa.eu/jrc/en/entrecomp>

³ <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp>

⁴ https://ec.europa.eu/education/consultations/lifelong-learning-key-competences-2017_en

Învățământul secundar superior este adesea considerat a fi calificarea minimă pentru intrarea cu succes pe piața muncii și necesară pentru continuarea educației ulterioare. Costurile de a nu termina la timp acest nivel de educație pot fi considerabile atât pentru indivizi, cât și pentru societate.

Învățământul și formarea profesională (VET) este o parte importantă a învățământului secundar superior în multe țări OECD și poate juca un rol central în pregătirea tinerilor pentru muncă, dezvoltarea abilităților adulților și răspunsul la nevoile pieței forței de muncă (a se vedea Indicatorul A1). În unele țări însă, VET a fost neglijat și marginalizat în discuțiile de politică, deseori umbrite de accentul tot mai accent pe educația universitară generală. Cu toate acestea, un număr din ce în ce mai mare de țări recunosc că EFP inițial bun are o contribuție majoră la competitivitatea economică.

Cursurile de absolvire, totuși, nu implică faptul că toți absolvenții vor urma o diplomă terțiară sau vor intra imediat în forța de muncă. Într-adevăr, numărul absolvenților care nu au lucrat nici în învățământ sau formare (NEET) a crescut în întreaga țară OECD (a se vedea Indicatorul C5). Din acest motiv, este important să existe programe secundare superioare de calitate, care să ofere persoanelor o combinație corectă de oportunități de îndrumare și educație, pentru a se asigura că nu există sfârșituri finale după finalizarea lor.

BACALAUREATUL EUROPEAN

Elevii școlilor europene sunt cetățeni viitori ai Europei și ai lumii. Ca atare, ei au nevoie de o serie de competențe dacă trebuie să facă față provocărilor unei lumi în schimbare rapidă. În 2006, Consiliul European și Parlamentul European au adoptat un cadru european pentru competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Ea identifică opt competențe-cheie pe care toate persoanele trebuie să le îndeplinească și să le dezvolte, pentru o cetățenie activă, pentru incluziune socială și pentru ocuparea forței de muncă: comunicarea în limba maternă; comunicarea în limbi străine; competența matematică și competențele de bază în știință și tehnologie, competența digitală; învățarea de a învăța; competențe sociale și civice; sentimentul de inițiativă și spirit antreprenorial; conștientizarea și exprimarea culturală.

Curriculumul școlilor europene urmărește să dezvolte toate aceste competențe cheie în studenți. Programele de limbă contribuie semnificativ nu numai la dezvoltarea competențelor comunicative, ci și la competențele sociale și civice, precum și la conștientizarea și exprimarea culturii studenților. Conținutul numeric, statistic și științific al textelor scrise, fizice sau electronice, sprijină dezvoltarea competențelor matematice, științifice, tehnologice și digitale ale studenților. Crearea de oportunități pentru cercetarea individuală și studiul privat îi ajută pe elevi să învețe în acele moduri care se potrivesc cel mai bine atât subiectului studiat, cât și preferințelor personale.⁵

⁵ <https://www.eursec.eu/Syllabuses/2016-11-D-2-en-3.pdf> - consultați pagina 13 pentru competențe

Bacalaureat european⁶ face referire la ultimii doi ani de învățământ secundar (s6 și s7) din școlile europene sau din școlile acreditate de Consiliul guvernatorilor. Bacalaureatul european constă într-un curriculum cuprinzător, multilingvistic. Elevii trebuie să urmeze materii umaniste și științifice cu subiecte predate în mai multe limbi. Curriculumul de bază constă în următoarele discipline obligatorii, care pot fi luate la diferite niveluri de complexitate: cel puțin două discipline lingvistice (limba dominantă și o alta), matematică, fie 3 cursuri/ săptămână sau 5 cursuri/ săptămână, o materie științifică, fie biologie 2 cursuri/ săptămână, fie orice altă materie științifică de 4 cursuri, fie în biologie, fizică, istorie și geografie, fie 2 cursuri/ săptămână, fie 4 cursuri/ săptămână, care sunt predate într-o limbă diferită de cea dominantă, în limba franceză, engleză sau germană, filosofia, fie 2 cursuri/ săptămână, fie 4 cursuri/ săptămână, educație fizică, etică sau religie.

Învățământul secundar este validat prin examenele europene de bacalaureat care se desfășoară la sfârșitul anului s7. Candidații vor da cinci examene scrise și trei examene orale. Limba studiată¹, Limba studiată² și matematică sunt examene scrise obligatorii. L1, L2 sau un subiect predat prin L2 (Istorie, Geografie sau Economie) sunt examene orale obligatorii. Prin urmare, candidații trebuie să demonstreze competențe scrise și orale în cel puțin două limbi.

Fiecare examen va cuprinde întreaga programă a disciplinei corespunzătoare din s7, dar va evalua și competențele (cunoștințe, aptitudini și atitudini) dobândite în anii precedenți, în special în s6.

Atât examenele scrise cât și cele orale fac obiectul examinării și marcării duble atât de către profesorii candidaților, cât și de către examinatorii externi. Nota finală va fi media notelor celor doi examinatori. În cazul unei note mult diferite, de peste două puncte, va fi adus un al treilea corector extern și va stabili, printr-o analiză aprofundată a corecțiilor anterioare, o notă finală dintre cea mai înaltă și cea mai mică valoare acordată de cei doi corectori anteriori.

Examinatorii externi sunt numiți anual de Consiliul guvernatorilor școlilor europene și trebuie să îndeplinească cerințele stabilite în țările lor de origine pentru a fi numiți în consiliile de examinare de același nivel.

Evaluarea în ciclul de bacalaureat european este criteriul la care se face referire. Ea măsoară rezultatele elevilor în raport cu nivelul la care au fost atinse obiectivele de învățare și competențele necesare definite într-o anumită programă. Inspectoratul oferă, de asemenea, orientări foarte clare de evaluare și marcare a criteriilor pentru examinările orale și scrise.

Evaluarea în bacalaureatul european este atât formativă, cât și sumativă.

Evaluarea formativă se axează pe procesul de învățare. Se reflectă în așa-numitele "note A". Notele A reprezintă munca zilnică a elevilor într-un subiect, care constă într-o varietate de sarcini și aspecte precum: concentrarea și atenția în clasă; participarea activă și calitatea intervențiilor în clasă; regularitatea și coerența muncii în clasă și la domiciliu; atitudine pozitivă față de subiect; semne de inițiativă, independență și autonomie; teste scrise scurte sau interogări orale; progresul.

⁶ <https://www.eurisc.eu/en/European-Schools/European-Baccalaureate>

Evaluarea sumativă reflectă performanța unui elev la sfârșitul unei perioade de instrucțiuni date. Se reflectă în așa-numitele "Note B", care sunt obținute în timpul examenelor de bacalaureat sau semestru. Aceste examene verifică competențele elevilor dobândite pe parcursul unei perioade extinse de timp în anumite discipline. Acestea sunt ținute în anumite condiții fizice (aranjarea camerei, utilizarea unor formate specifice, vigilența etc.) și sub constrângeri de timp.

La sfârșitul anului școlar, elevii obțin o notă preliminară, care reprezintă 50% din nota finală. Acest semnal preliminar reflectă toate evaluările formative și evaluarea sumativă (examele pre-bacalaureate) efectuate de profesori în timpul școlar.

Celelalte 50% din nota finală sunt obținute prin dubla corectare a examenelor de bacalaureat în scris și oral de către examinatori interni și externi. Cele cinci examene scrise reprezintă 35% din această parte și cele trei examene orale pentru 15% din această parte. Punctul global de trecere pentru bacalaureatul european este de 6 din 10 (60 din 100).

Diploma de bacalaureat european este acordată candidaților care au obținut nota de trecere de către secretarul general al școlilor europene, în numele Consiliului guvernatorilor. Aceasta certifică încheierea studiilor secundare într-o școală europeană sau într-o școală acreditată de Consiliul guvernatorilor. Este recunoscută oficial ca o calificare de intrare în învățământul superior în toate țările Uniunii Europene, precum și într-o serie de alte state.

Deținătorii diplomelor de bacalaureat european beneficiază de aceleași drepturi și beneficii ca și alți titulari de certificate de absolvire a învățământului secundar din țările lor, inclusiv aceleași drepturi ca cetățenii cu calificări echivalente pentru a solicita admiterea în orice instituție sau instituție de învățământ terțiar din Uniunea Europeană.

Școli Europene se găsesc în Belgia, Germania, Italia, Luxembourg, Olanda și Spania. Mai multe detalii pot fi consultate în ghidul din 2017⁷

Dezvoltarea competențelor - Cadrul european⁸

Abilitățile transversale, cum ar fi abilitatea de a învăța și de a avea inițiative, vor ajuta oamenii să ocupe diverse cariere, atât de variate și imprevizibile astăzi. Abilitățile antreprenoriale vor contribui la sporirea capacității de angajare a tinerilor și vor sprijini crearea de noi afaceri. Mai mult, este important să se identifice și să se gestioneze mai bine disponibilitatea competențelor și calificărilor necesare și să se ajute la prevenirea decalajelor și a neconcordanțelor în materie de competențe. Comunicarea eficientă între piața muncii și sectorul educației și formării este vitală.

Reforma educației oferă consultanță concretă cu privire la modul în care țările membre pot investi în competențe pentru rezultate socio-economice mai bune. O recomandare privind competențele cheie pentru învățarea de-a lungul vieții stimulează țările UE să dezvolte furnizarea de competențe-cheie pentru toți cetățenii, ca parte a

⁷ https://www.eursc.eu/Documents/BAC_Handbook-en.pdf

⁸ https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-development_en

strategiilor lor de învățare de-a lungul vieții. Marea Coalitie pentru locuri de muncă digitale este un parteneriat multi-stakeholder pentru a aborda lipsa de competențe în domeniul TIC și mii de locuri vacante legate de TIC.

Planul de acțiune "Antreprenoriat 2020" reprezintă un plan pentru o acțiune decisivă pentru dezlănțuirea potențialului antreprenorial al Europei, pentru eliminarea obstacolelor existente și pentru revoluționarea culturii spiritului antreprenorial în Europa

Inițiative europene pentru gestionarea disponibilității competențelor necesare:

- ESCO este clasificarea multilingvă a Competențelor, Calificărilor și Ocupațiilor Europene. Acesta introduce o terminologie standard în 25 de limbi europene și califică abilitățile, competențele, calificările și ocupațiile relevante pentru piața muncii din UE și educație și formare.

- Panorama europeană a competențelor sprijină monitorizarea periodică a anticipării competențelor și a evaluării competențelor la nivel național și european. Acesta este un punct central de acces care oferă date și informații privind tendințele de competențe în ocupații și sectoare la nivel național și la nivelul UE.

Programul de diplome internaționale

Bacalaureatul international (IB), Programul "Diplome Internaționale" (DP) este un program pentru elevii cu vârste cuprinse între 16 și 19 ani. Este apreciat de către universitățile de top din întreaga lume.⁹ Elevii DP sunt mai capabili decât colegii lor să facă față sarcinilor exigente, să-și gestioneze timpul și să răspundă așteptărilor care le revin, potrivit studiilor.¹⁰

Conform studiilor făcute în 2014 în Canada, Marea Britanie și SUA s-a constatat că lucrările elevilor DP le îmbunătățește acestora abordarea față de învățare în unitățile de învățământ superior. Unul din elementele principale de studiu este teoria cunoașterii, în care elevii reflectă asupra naturii cunoștințelor și asupra modului în care știm ceea ce pretindem că știm. 72% dintre studenții care au luat DP în China frecventează una dintre cele 500 de universități din lume, potrivit unui studiu din 2013.

Programul de Bacalaureat al Programului Diplomelor Internaționale stabilește cerințele pentru studiul DP. Curriculum-ul este alcătuit din nucleul DP și șase grupuri de subiecte, propunându-și să extindă experiența educațională a elevilor și să-și aplice cunoștințele dobândite.

Elevii pot opta pentru a studia alte științe, personalități și companii sau cursuri de limbi străine, în loc de un curs în domeniul artelor de exemplu. Elevii vor lua câteva discipline la nivel superior (HL), iar altele la nivel standard (SL). Cursurile HL și SL diferă în funcție, dar sunt măsurate conform acelorași descriptori de clasă, elevii trebuind să dovedească un nivel superior de cunoștințe, de înțelegere și abilități. Fiecare elev are cel puțin trei (dar nu mai mult de patru) subiecte la nivel superior, iar restul la nivel standard.

⁹ <http://www.ibo.org/programmes/diploma-programme/what-is-the-dp/>

¹⁰ <http://www.ibo.org/globalassets/publications/ib-research/collegereadinesssummaryeng.pdf>

Subiecții de nivel standard au 150 de ore de predare. Nivelul superior cuprinde 240 de ore de predare.

Bacalaureatul internațional își propune să ofere elevilor un program amplu și echilibrat din punct de vedere academic, dezvoltarea gândirii critice și a aptitudinilor reflective, dezvoltarea abilităților de cercetare, dezvoltarea abilităților de învățare independente, dezvoltarea înțelegerii interculturale, o calificare de admitere universitară.¹¹

AUSTRIA

Maturazeugnis, cunoscut și sub numele de Matura, este diploma de absolvire a școlii secundare în Austria. Este un certificat de absolvire a școlii care documentează notele obținute la examenele Reifeprüfung.

Școala secundară Hauptschule este concepută pentru a oferi tuturor elevilor o educație generală de bază într-o perioadă de patru ani. Scopul său este de a pregăti elevii pentru viața profesională și de a le pune la dispoziție cunoștințele necesare pentru transferul la școala secundară superioară.¹²

Lecțiile din școala secundară sunt destinate să acorde o atenție deosebită intereselor și abilităților elevilor.

În al treilea și al patrulea an al școlii secundare, se acordă o atenție deosebită pregătirii elevilor pentru cariera lor educațională și profesională. Astfel, a fost introdus subiectul "îndrumare în carieră" și sunt organizate sesiuni de pregătire practică în companii, precum și vizite educaționale la companii.

Pentru majoritatea elevilor austrieci, primul an școlar la nivelul secundar superior este ultimul an de școlarizare obligatorie în același timp. Apoi, ei pot decide către educația profesională (VET) sau educația generală. Programele VET sunt furnizate în cadrul formării de ucenicie (sistemul dual), în școlile VET (BMS) și în colegii VET (BHS). Educația generală este transmisă la ciclul superior al AHS. În funcție de interesele și înclinațiile lor, există posibilitatea de a alege între un subiect clasic, de afaceri, științific, muzical și artistic sau lingvistic. Aproximativ 80% dintre elevi optează pentru un program VET după terminarea nivelului secundar inferior.¹³

Mai multe programe educaționale pot fi consultate pe pagina Ministerului educației.¹⁴

În 2016, Austria cheltuia 16.541 USD per elev în programele vocaționale la nivel secundar superior, al treilea cel mai mare dintre toate țările cu date disponibile și comparabile OCDE. Aceasta sumă este mai mare decât cheltuielile anuale per student în programe generale de 13 260 USD. În medie, în țările OCDE, cheltuielile pentru programele profesionale secundare superioare sunt mai mari decât în programele

¹¹ <https://studyinfo.fi/app/#!/koulutus/1.2.246.562.17.73002767371>

¹² <https://www.bmb.gv.at/enfr/school/index.html>

¹³ https://www.bic.at/downloads/en/brftipps/0_1_bildungssystem_en.pdf

¹⁴ <https://www.bmb.gv.at/enfr/school/schools.html>

generale: 9 955 USD pentru programele vocaționale și 9 066 USD pentru programele generale.

Șapte din zece studenți din învățământul secundar superior din Austria sunt înscriși în programe profesionale, cea mai mare pondere dintre țările OCDE. Unul din trei elevi de liceu urmează un program combinat de școală și muncă în Austria, în timp ce media dintre țările OCDE este puțin mai mare de unul din zece. Majoritatea elevilor sunt înscriși într-un program vocațional care îi conduce către învățământul terțiar.

Se preconizează ca mai mulți elevi vor urma un program profesional secundar în Austria (79%) decât media din țările OCDE (46%). La nivelul postliceal non-terțiar, rata de absolvire a Austriei din programele profesionale este de 11%, ușor peste media pentru țările OCDE (10%).

În 2017, calificările profesionale în urma educației secundare superioare joacă un rol-cheie în economia Austriei. Aproximativ 40% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani au diplomă de studii superioare sau postliceale non-terțiare. Rata de angajare (86%) este aproape la fel de ridicată ca și pentru persoanele cu studii superioare (88%).

BELGIA

Învățământul secundar se desfășoară în 3 faze. Primul creează o bază generală solidă, în timp ce a doua și a treia cresc în specificitate. Suprapuse peste acestea sunt 4 tipuri diferite de școli, și anume școli generale, școli secundare tehnice, școli de învățământ secundar profesional și instituții de învățământ secundar de artă. Pe lângă acestea, elevii cu dizabilități pot urma programe speciale.

Școala secundară este împărțită în patru tipuri generale. Fiecare tip constă dintr-un set de direcții diferite care pot varia de la școală la școală.

Învățământul secundar general oferă educație foarte largă, mai exact pregătirea pentru învățământul superior. Odată ce elevii au terminat cei șase ani, este de așteptat ca aceștia să continue studiile în universități sau colegii. Direcțiile posibile includ: limbi străine antice și grecești, limbi moderne (subliniind limba franceză și olandeză, engleză, germană și uneori opțională spaniolă), științe (chimie, fizică, biologie și geografie), matematică, economie și științe umane psihologie, sociologie, media).

Învățământul secundar tehnic este împărțit din nou în două grupuri de învățământ: TTK și STK. Cursurile TTK se concentrează mai mult pe aspecte tehnice, cursurile STK se concentrează mai mult pe aspecte practice. Ambele oferă o educație generală în matematică, limbi străine, istorie, știință și geografie. Lecțiile au o abordare mai puțin teoretică, dar mai tehnică și mai practică. Odată ce elevii au terminat cei șase ani, fie sunt pregătiți pentru piața forței de muncă (cursuri STK în cea mai mare parte), fie continuă să studieze (în special cursurile TTK). Studiile continuate ar putea fi cel de-al șaptelea an de specializare (mai ales studenții STK au această opțiune) sau studiază pentru o diplomă de licență sau de masterat. Direcțiile posibile includ management de birou, turism, sănătate, predare, comerț, inginerie practică sau comunicații.

Învățământul secundar profesional reprezintă o educație la locul de muncă, foarte practică și foarte specifică. Ulterior, sunt oferite mai multe opțiuni în al șaptelea an, uneori al optulea, cel de specializare. Direcțiile posibile includ țesatura, mecanica auto, bijuterii sau zidărie. BSO este singurul tip de învățământ secundar care nu are califică studenții să urmeze învățământul superior. În cazul în care studentul alege să al al optulea an opțional, elevul va primind o diplomă de același nivel ca o diplomă de OTS, care îi permite să urmeze o învățământ superior.

Prin învățământul secundar în domeniul artelor se face legătura între dezvoltarea generală cu o practică artistică activă, variind de la arta spectacolului la arta vizuală. În funcție de direcție, mai multe discipline ar putea fi abordate pur teoretic, pregătind elevii pentru învățământul superior. Direcțiile includ dansul (școala de balet), actoria, precum și mai multe arte grafice și muzicale. Mulți elevi care absolvă aceste școli merg la conservatoare de muzică, la școli de balet mai mari sau la facultăți sau colegii de artă pentru a-și dezvolta competențele.¹⁵

Cu toate că până la 50% dintre studenții înscriși la învățământul secundar superior din Belgia se află în programe profesionale, programele combinate de școală și de muncă sunt subdezvoltate, doar 3% dintre elevi fiind la acest nivel.

Există un dezechilibru de gen la nivelul secundar superior din Belgia. În timp ce 82% dintre absolvenții programelor de sănătate secundară superioară și de asistență socială sunt femei, în conformitate cu media OCDE, ele reprezintă doar 1 din 20 de absolvenți (5%) în inginerie, producție și construcții, mai puțin de jumătate din media UE22.

În toate nivelurile de învățământ terțiar, rata de ocupare a forței de muncă este de 85%, comparativ cu 73% pentru adulții cu studii medii superioare și cu 46% pentru cei cu studii superioare. Aceste cifre sunt comparabile cu mediile UE22 de 84%, 74% și, respectiv, 54%, deși adulții fără studii secundare superioare par să se confrunte cu perspective mai proaste decât cei europeni.

În Belgia, 57% dintre persoanele în vârstă de 15-19 ani care sunt înscrise în învățământul secundar superior se află în programe profesionale, în comparație cu doar 43% în medie în cadrul OCDE.

Tinerii din Belgia au mai multe șanse să participe la programe secundare superioare de învățământ decât în Europa: până la 60% din elevii înscriși în învățământul secundar superior se află în programe profesionale, în comparație cu media de 52% pentru țările UE22. Cu toate acestea, programele combinate de școală și de muncă sunt aproape inexistente, doar 3% participând la astfel de programe în Belgia. Acest lucru, totuși, nu reflectă potențialul activității de învățare bazate pe muncă în școlile pe care elevii le pot frecventa în programele profesionale belgiene.

BULGARIA

¹⁵ <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041ec040.pdf?expires=1512393907&id=id&accname=guest&checksum=43D29EA2AE4A400C9BAF725E5C78DCB2>

În Bulgaria, sistemul de învățământ este administrat central de către Ministerul Educației, Tineretului și Științei (MEYS). Cursurile nu sunt obligatorii după vârsta de 16 ani (clasele 9-12, vârsta 16-19). Învățământul secundar este format dintr-o singură etapă (învățământ secundar superior / liceal), care durează 4 sau 5 ani și duce la absolvirea învățământului secundar. Învățământul secundar este dobândit la terminarea clasei a XII-a.

Pentru acei elevi care doresc să meargă mai departe cu educația lor, este necesară absolvirea examenelor matriculare de stat. Acesta este certificat cu o diplomă de studii superioare secundare, care este finală și care îi dă dreptul titularului să-și continue studiile sau formarea profesională. În cazul în care elevii decid să nu se prezinte la examenele de final, li se eliberează un certificat de absolvire a învățământului secundar superior, care nu le dă dreptul însă la înscrierea la studii universitare.

Învățământul secundar superior poate fi general (oferit la școli de studii generale și specializate) și profesional. Învățământul secundar superior general se dobândește la școli generale (cu o durată de studii de 4 ani) și școli specializate (cu un ciclu de studii de 4 sau 5 ani). Elevii sunt admiși la școli de specialitate după terminarea clasei a 7-a sau a 8-a și care au trecut cu succes examenele de admitere.¹⁶

Până în anul 2003 au fost acordate diplome separate pentru studiile generale și cele profesionale: Diploma za zavarsheno sredno obrazovanie (General), Diploma pentru învățământul profesional (profesional / profesional).

Din anul 2003, finalizarea cu succes a învățământului secundar culminează cu acordarea Diplomei pentru învățământ secundar, care este aceeași pentru învățământul general și pentru învățământul și formarea profesională. Cursurile de formare pentru școlile tehnice profesionale cu studii de 2 ani sunt oferite după terminarea învățământului de bază. Calificarea profesională dobândită dă acces pe piața muncii.

Elevii absolvenți ai liceului trebuie să treacă examenele de înscriere în limba bulgară, plus alte două discipline pentru a-și realiza diploma de învățământ secundar. Prima probă este limba și literatura bulgară, de altfel și obligatorie. Al doilea examen este ales de student din următoarele discipline: istorie și civilizație, economie și geografie, germană, astronomie și fizică, franceză, filozofie, italiană, protecția mediului și chimie, educație pentru sănătate și biologie, limbă rusă, spaniolă, engleză, matematică. Conform legislației naționale în vigoare, în cazul în care un student eșuează examenul de stat, acesta poate să se reînscrisă pentru a susține examenul până la absolvire.

În conformitate cu Legea privind educația și formarea profesională (VETA), sistemul bulgar face o distincție între educația și formarea profesională și formarea profesională simplă. Învățământul și formarea profesională se referă la achiziționarea unui minim de învățământ general pentru învățământul secundar, precum și la obținerea unei calificări pentru o profesie (calificarea VET). În comparație, formarea profesională se referă la obținerea unei calificări pentru o profesie sau o parte dintr-o profesie. Aceasta include, de asemenea, îmbunătățirea calificării profesionale, având în vedere că există mai multe grade de calificare VET.

¹⁶ http://europa.eu/youth/bg/article/53/3894_en

Formarea profesională include formarea teoretică și formarea practică (numită și învățarea la locul de muncă), prin care aceasta poate fi organizată ca practică educațională și activitate practică sau ca formare prin muncă (educație duală).

Învățarea prin muncă poate fi efectuată în facilități educaționale și de producție ale școlilor; facilități educaționale și de producție ale unor școli sau centre similare de formare profesională în țară sau în străinătate; întreprinderi de persoane fizice și juridice sau facilități educaționale și de producție în cadrul întreprinderilor (VETA, articolul 30).

Având în vedere că învățământul dual a fost introdus recent în sistemul de învățământ profesional din Bulgaria (2015) și este în prezent ca proiect pilot, acesta se concentrează pe învățarea la locul de muncă în general. Reglementările sunt stabilite la nivel național (la nivel central), iar acestea nu diferă în funcție de sector, regiune sau organizație. De exemplu, în conformitate cu Legea privind educația și formarea profesională (VET), VET este completat de:

- Examenul de înscriere de stat pentru absolvirea învățământului secundar, în conformitate cu Legea privind nivelul minim de educație, învățământul general și planul de învățământ general;
- Examenul de stat privind teoria și practica profesiei pentru obținerea calificărilor VET. Acestea sunt programe naționale de examinare în conformitate cu standardele VET pentru dobândirea calificărilor în profesiile relevante, care sunt aprobate de Ministerul Educației și Științei. Examenul are loc la sfârșitul programului VET (evaluare finală).

CIPRU

Învățământul secundar general oferă două cicluri de învățământ de trei ani - Gymnasio (învățământ secundar inferior) și Lykeio (învățământ secundar superior) - elevilor cu vârste cuprinse între 12 și 18 ani. Curriculumul include lecții de bază, subiecte interdisciplinare și o varietate de activități extracurriculare .

Printre obiectivele școlii secundare superioare se numără formarea personalității într-o manieră armonioasă și cuprinzătoare, prin dezvoltarea gândirii libere, critice, a inițiativei, a colectivității și a imaginației. Tinerii sunt susținuți să dezvolte caracteristicile și abilitățile intelectuale, morale, estetice și fizice, astfel încât să poată face față societății, științei, tehnologiei, artelor și a constituenților generali ai culturii cu creativitate și o abordare inovatoare. Se urmărește dezvoltarea abilităților, cunoștințelor, aptitudinilor, atitudinilor și valorilor esențiale care le vor permite să-și continue studiile în cadrul educației și formării pe tot parcursul vieții și le va facilita accesul la procesul de producție, urmând o specializare sau o pregătire suplimentară.¹⁷

Programul «Acțiune - Creativitate - Contribuție socială» este organizat de școli și este aprobat de Ministerul Educației și Culturii. Programul este obligatoriu pentru toți elevii, iar participarea lor este o condiție prealabilă pentru obținerea unui certificat de absolvire a școlii.

¹⁷ <http://www.moec.gov.cy/odigos-ekpaidefsis/documents/english.pdf>

Aceste activități organizate de către școli îmbunătățesc aptitudinile și capacitățile elevilor. Se urmărește consolidarea angajamentului creativ al elevilor, încurajarea dezvoltării de inițiative, aptitudini și interese, familiarizarea cu furnizarea de servicii pentru comunitatea școlară, pentru comunitatea locală, chiar și internațională, asimilarea conștiinței democratice și a toleranței, consolidarea spiritului de întrebare, a încrederii în sine și a responsabilității, furnizarea de oportunități de comunicare suplimentare între studenți, precum și între profesori și studenți. Programul include toate activitățile care au loc în afara programului de predare, dar în timpul orelor de școală. Activitățile care au loc în afara orelor de școală sunt voluntare atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

Eniaio Lykeio oferă discipline comune, obligatorii pentru toți elevii, dar și subiecte opționale. Disciplinele comune oferă educație generală și dobândirea de competențe cerute de realitatea contemporană. Toți elevii din clasa de tip A frecventează cursurile de bază. În clasele B și C, elevii frecventează cursurile disciplinelor comune și, în același timp, aleg discipline opționale pentru studierea sistematică și aprofundată a subiectelor care îi interesează.

În loc de Lykeio, elevii pot alege să participe la învățământul secundar tehnic și profesional ce le oferă cunoștințe și abilități care să îi pregătească pentru a intra în forța de muncă sau pentru a continua studiile în domeniul lor de interes.

Învățământul și formarea profesională oferă elevilor calificările necesare prin transmiterea de cunoștințe academice și tehnice, precum și de competențe profesionale și practice. Durata programelor oferite este de doi ani.¹⁸

Învățământul superior în Cipru este, de asemenea, asigurat de o serie de instituții de învățământ superior de stat, dintre care niciunul nu are statut universitar. Programele lor de studiu sunt acreditate de Agenția Cipriotă de Asigurare a Calității și de Acreditare în Învățământul Superior. Institutul Mediteranean de Management (MIM), care funcționează în cadrul Ministerului Muncii, Asistenței Sociale și Asigurărilor Sociale, oferă programe academice postuniversitare de studii în Business și Administrația Publică.

În statele membre ale UE, ponderea elevilor din învățământul secundar superior care studiază programele generale a variat de la puțin peste un sfert (26,8%) în Republica Cehă și mai puțin de 30,0% în Finlanda și Croația până la peste 80% în Cipru și Malta, 100,0% în Irlanda. 13 state membre ale UE au raportat că majoritatea elevilor din învățământul secundar superior urmează programe profesionale și 15 au raportat o majoritate înscrisă la programele generale.¹⁹

Învățământul secundar tehnic și profesional (Technical and Vocational Education TVE) asigură Educația tehnică și profesională a sistemului educațional formal, Programul de ucenicie și Educația pe tot parcursul vieții. Educația secundară tehnică și profesională este oferită în două stagii, unul teoretic și unul practic. Elevii care au absolvit cu succes clasa a III-a a Gimnaziului sunt eligibili pentru a studia aceste programe. Durata educației pentru ambele stagii este de trei ani. După finalizarea cu succes a programului, elevii TVE primesc un certificat de absolvire a școlii, care este recunoscut ca fiind echivalent cu un certificat de absolvire a școlii dintr-o școală secundară publică.

¹⁸ <http://www.highereducation.ac.cy/en/educational-system.html>

¹⁹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Secondary_education_statistics

Certificarea învățământului secundar

În cazul liceu unificat se eliberează un certificat orientativ pentru cei care au terminat cu succes clasele A și B sau un certificat de absolvire a școlii (APOLYTERION).

Certificatul de absolvire a școlii este o calificare pentru ocuparea forței de muncă. După finalizarea cu succes a programului tehnic și profesional, studenții TVE primesc un certificat de absolvire a școlii (APOLYTERION), recunoscut ca fiind echivalent cu un certificat de absolvire a unei școli publice.

În ciuda nivelurilor mult mai ridicate de ocupare a forței de muncă în rândul absolvenților VET, măsurile de îmbunătățire a atractivității educației și formării profesionale trebuie să aducă rezultate sau să se transforme în niveluri foarte scăzute de participare.

Rata de ocupare a absolvenților de învățământ secundar superior au crescut la 50,6%, dar sunt considerabil mai mici decât media UE de 62,9%. Gradul de ocupare a absolvenților VET a crescut cu 17,1 % ajungând la 72%, comparativ cu 75% pentru UE.

Au fost introduse modificari legislației pentru modernizarea învățământului secundar superior. În februarie 2017, Parlamentul a aprobat noile "Regulamente pentru funcționarea școlilor generale secundare" și separarea examenului de absolvire a școlii și a examenului de admitere la universitate. Modificările care urmează a fi implementate începând cu anul școlar 2018/2019 includ: examene la sfârșitul fiecărui semestru în locul fiecărui an școlar; asigurarea suportului de învățare la sfârșitul fiecărui semestru; forme alternative de evaluare a studenților, cum ar fi activitatea de portofoliu sau de proiect. Începând cu 2017/2018, se aplică reguli mai stricte privind absențele studenților; absențele justificate nu pot depăși mai mult de 120 de ore de predare pe an.²⁰

CROAȚIA

Liceele din Croația, în funcție de tipul de program educațional oferit, sunt împărțite în școli generale, școli profesionale și școli de artă. Învățământul secundar permite elevilor să dobândească cunoștințele și competențele necesare pentru piața muncii, educația continuă și învățarea pe tot parcursul vieții. În programele de școală generală, elevii își dezvoltă interesele personale și nevoile generale de cunoștințe, precum și un set de abilități (alfabetizare lingvistică, alfabetizare matematică, abilități de comunicare, abilități de comunicare, abilități active de participare socială, abilități de învățare independente etc.).

Planul de predare a învățământului general se desfășoară pe parcursul a patru ani și se încheie cu un examen obligatoriu de stat, Matura. Aceștia dobândesc competențe profesionale specifice și o cunoaștere foarte bună a învățământului general, care constituie baza pentru continuarea educației în instituțiile de învățământ superior.

²⁰ https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017-cy_en.pdf

Școala profesională este terminată odată ce examenul de stat Matura este trecut. Educația în programele vocaționale permite elevilor să dobândească cunoștințele, aptitudinile și competențele necesare pentru a desfășura o activitate specifică și care să le permită să intre pe piața forței de muncă, după terminarea învățământului sau, în anumite condiții, să-și continue studiile secundare sau terțiare. Programele profesionale durează între unu și cinci ani.

Programele de artă oferă elevilor cunoștințe, abilitățile și competențe în diferite domenii de artă, precum și posibilitatea de a-și dezvolta potențialul creativ. Programele de artă durează până la patru ani. După absolvirea învățământului, elevul poate intra pe piața forței de muncă sau poate continua formarea profesională la nivel terțiar.

e-Schools - un model pentru digitalizarea școlilor la scară națională.²¹

Maturizarea digitală a școlilor este un concept în cadrul sistemului educațional modern datorită importanței crescânde a tehnologiei. Utilizarea tehnologiilor, a informației și a comunicațiilor în școli nu mai este o chestiune de entuziasm individual, ci mai degrabă este planificată și implementată la nivelul școlii ca o organizație, în conformitate cu politicile locale și de stat. Comisia Europeană a recunoscut importanța acestui concept și, prin politicile și inițiativele sale, încurajează sistematic dezvoltarea maturității digitale a școlilor, iar progresul acestora este monitorizat.

Proiectul e-Școli (2014-2022) are un buget de 180 de milioane de euro. 85% din fondurile sale provin din fonduri UE (Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul Social European) și 15% din bugetele naționale și locale.

Scopul proiectului este de a crește nivelul de "maturitate digitală" în 60% din școlile primare și gimnaziale din Croația până în 2022. Faza pilot a proiectului, care se desfășoară în perioada toamnă 2015 - februarie 2018, include implementarea TIC în procesul didactic și administrativ de 10 % din toate școlile primare și secundare. Scopul său este de a aborda un nivel relativ scăzut al maturității digitale a școlilor croate: o evaluare inițială a pilotului a constatat că 80% dintre școli au fost "începători digitali". Școlile participante primesc sprijin pentru a obține maturitatea digitală și pentru a pregăti documente strategice, planuri și politici pentru integrarea sistematică a TIC în activitatea lor. Pe baza pilotului, se dezvoltă o strategie pentru lansarea națională între 2019 și 2022.

Realizările până acum au inclus: dezvoltarea cadrului pentru competențe digitale, evaluarea nivelurilor de maturitate digitală în școlile pilot; publicarea criteriilor și recomandărilor pentru elaborarea materialelor necesare lecturii în școli (e-Lektire): formarea personalului și a cadrelor didactice în 151 de școli pilot, începând cu septembrie 2016; echiparea a aproximativ 7 000 de angajați cu tablete sau laptop-uri până la sfârșitul anului 2016; lansarea echipelor de sprijin pe teren în ianuarie 2017 pentru a ajuta școlile în tranziția lor; publicarea a 170 din 240 de scenarii de învățare până în septembrie 2017. Acestea sunt un tip de pregătire a lecțiilor prin care profesorii pot dobândi abilitățile de integrare a materialelor educaționale digitale, a instrumentelor digitale și a noilor metode de învățare în practicile lor educaționale; semnarea unui contract pentru furnizarea de

²¹ https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017-hr_en.pdf

echipamente de rețea și dezvoltarea rețelelor IT locale în școlile pilot; și semnarea unui contract de furnizare a conținutului educațional digital.

Proiectul avansează și schimbă în mod semnificativ școlile pilot. De asemenea, are un efect de spillover asupra comportamentului editorilor care explorează acum căile de publicare a cărților într-un format digital și mai interactiv. Mai mult, proiectul stimulează dezvoltarea conținutului educațional digital. O altă consecință pozitivă este crearea de noi cursuri de pregătire a cadrelor didactice la agenția națională de formare a cadrelor didactice. (<https://www.e-skole.hr/en/>)

DANEMARCA

Programe generale de învățământ secundar superior

Există patru programe universitare de învățământ secundar superior: Școala generală de învățământ secundar superior de 3 ani, Gimnaziul (stx) - Examenul comercial de 3 ani (hhx) - Examenul tehnic superior de 3 ani (htx) - Examenul de pregătire de 2 ani (hf).

Toate cele patru programe pregătesc elevii pentru studii ulterioare, dezvoltându-le în același timp competențele personale și generale. Programele urmăresc să consolideze abilitățile independente și analitice ale elevilor, precum și să îi pregătească pentru a deveni cetățeni democrați și conștienți din punct de vedere social, cu o viziune globală.

Fiecare program de educație are o gamă specifică de discipline obligatorii care sunt comune tuturor studenților participanți la program. Pentru programele STX, HHX și HTX, fiecare școală oferă, de asemenea, o serie de programe de studiu specializate (pachete care conțin în mod normal trei subiecte) și subiecte selective pe care studenții să le poată alege. În ceea ce privește programul HF, elevii aleg subiecte din cele oferite de școală.

Curriculum-urile și examenele trebuie să respecte standardele naționale și sunt supuse evaluării externe. Curricula HHX și HTX diferă de cele ale STX și HF. În plus față de unele discipline generale secundare superioare, HHX oferă subiecte financiare și de afaceri, și HTX oferă subiecte tehnice.

Programele STX și HF sunt oferite în primul rând de școlile secundare generale. Acest tip de școală se numește Gimnaziu. Școlile Business și colegiile tehnice oferă programe HHX și HTX, respectiv. Unele școli sunt mixte și oferă diverse tipuri de programe.

Printre cerințele de admitere pentru STX, HHX și HTX se regăsește certificatul Folkeskole, precum și un test pe subiecte specifice. Pentru HF, cerințele de admitere sunt 10 ani de școală de bază sau echivalentul acestora. STX, HHX și HTX sunt pentru elevii cu vârste cuprinse între 16-19 ani, în timp ce HF atrage atât tineri, cât și adulți. Programul HF poate fi predat la cursurile de seară.

Învățământul și formarea profesională (VET) cuprinde mai mult de 100 de programe principale care au condus la aproape 300 de calificări diferite la nivelurile 3 - 5

din cadrul cadrului de calificare danez. Durata variază de la 2 la 5 ani jumătate, cele mai întâlnite fiind de la 3 ani jumătate până la 4 ani. Programele VET sunt programe combinate, în care educația teoretică și cea practică la un colegiu vocațional (aproximativ 1/3 din timp) se alternează cu pregătire practică într-o companie sau organizație aprobată (aproximativ 2/3 din timp). Principiul dublei instruiri care se bazează pe contractele de ucenicie în companii asigură că stagiarilor dobândesc abilități teoretice, practice, generale și personale care sunt în cerere pe piața forței de muncă.

Primul curs de bază este structurat în jurul a patru domenii principale de învățământ profesional care conduc la al doilea curs de bază legat de cele peste 100 de programe principale diferite. Cele patru domenii principale sunt: - Îngrijire, sănătate și pedagogie - Administrație, comerț și servicii pentru întreprinderi - Alimentație, agricultură și ospitalitate - Tehnologie, construcții și transport.

Programele VET sunt în mod normal completate cu un test de calificare sau o examinare similară care testează cunoștințele, abilitățile și competențele profesionale. Majoritatea încep cu programul VET de bază, dar unii studenți aleg să înceapă cu o perioadă de formare în cadrul companiei înainte de a intra în programul de bază. De asemenea, studenții care preferă formarea practică pentru a participa la școală pot începe formarea profesională într-o companie care oferă formare practică, denumită și "Ucenicia nouă"²²

Admiterea la formarea profesională necesită absolvirea învățământului obligatoriu și a unui certificat de absolvire a școlii cu cel puțin o notă de 02 pentru disciplinele limba daneză și matematică. Toate programele califică studenții pentru intrarea pe piața forței de muncă ca lucrători calificați, iar toate programele pot califica studenții pentru admiterea la programe specifice de învățământ superior.

ESTONIA

Estonia publica în luna mai 2017 un comunicat privind Cadrulul Competențelor cheie.²³ Importanța învățării de a învăța ar trebui sporită, în special în contextul abordărilor de învățare contemporană și al învățării pe tot parcursul vieții. Dorința de a învăța și capacitatea de a recunoaște nevoia de învățare suplimentară este necesară pentru a face o carieră de succes și a participa activ la societate. Legătura cu abilitățile de gândire critică trebuie acordată o atenție specială aici.

Valorile principale ale învățământului secundar superior general, din Curricula Națională a Estoniei.²⁴

1. Educația generală secundară superioară oferă sprijin egal dezvoltării mentale, fizice, morale, sociale și emoționale a studenților și satisfacerea nevoilor lor educaționale care decurg din particularități individuale și interese personale. Școlile secundare

²² http://hfc.dk/media/252204/the_danish_education_system_pdfa.pdf

²³ https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/kcr-consultation-responses/kcr-consultation-476-ministry-education_en.pdf

²⁴ http://www.ibe.unesco.org/curricula/estonia/er_usfw_2011_eng.pdf

superioare creează oportunități pentru fiecare elev să-și dezvolte întinderea maximă și, ținând cont de preferințele sale, să creeze o auto-actualizare creativă, să întărească viziunea asupra lumii bazată pe cunoaștere și să obțină maturitatea emoțională, socială și morală.

2. Școala secundară superioară continuă educația oferită în școala de bază și, mai presus de toate, formează valori și atitudini care stau la baza coexistenței reușite a fericii atât în viața personală, cât și în societate. Importanța trebuie pusă pe valori care contribuie la dezvoltarea resurselor umane ale societății și a economiei naționale.

Competențe în învățământul secundar superior

După absolvirea școlii secundare superioare, un elev: 1) acționează în mod etic, respectă valori general recunoscute și principii morale; 2) este responsabil pentru alegerile sale, deciziile și obligațiile luate la sine, îi onorează pe ceilalți și libertatea sa, este o persoană suverană; 3) utilizează diferite strategii de învățare, știe cum să pregătească o lucrare de cercetare și să o prezinte, poate să devină un jucător de echipă și să contribuie la atingerea obiectivelor comune; 4) contribuie într-o manieră conștientă la păstrarea și dezvoltarea naționalității, limbii și culturii estoniene și a statului estonian; înțelege cultura estonă în contextul culturii europene și al culturii altor națiuni; înțelege, valorizează și onorează tradițiile culturale ale națiunii proprii și ale altor națiuni; 5) este capabil să-și evalueze aspirațiile, având în vedere abilitățile și oportunitățile sale, este capabil să prevadă potențialul de succes și lipsa de succes, este conștient de diferitele sfere de ocupare a forței de muncă, de tendințele de pe piața muncii; este capabil să obțină informații cu privire la alte oportunități de educație și angajare, își planifică cariera; 6) utilizează limbajul corect și expresiv, este capabil să folosească dovezi în dezbateri; 7) gândește critic și creativ, dezvoltă și valorizează ideile proprii și ale altora, oferă justificări alegerilor și pozițiilor sale; 8) cunoaște cel puțin două limbi străine la nivel de utilizator independent de limbă; 9) utilizează cunoștințe și metode matematice în diferite domenii ale vieții; 10) are o viziune asupra lumii sofisticată și înțelege natura științelor naturale contemporane, este conștientă de problemele globale, își asumă responsabilitatea pentru rezolvarea lor, valorile și aderă la principiile dezvoltării durabile; 11) utilizează tehnologia contemporană într-o manieră orientată spre scop și responsabil, evaluează impactul aplicațiilor tehnologice asupra vieții cotidiene, are opinii bine fundamentate cu privire la aspectele legate de dezvoltarea și utilizarea tehnologiei; 12) și-a dezvoltat poziția civică activă, se simte ca membru al societății care este capabil să dialogheze în contextul estonian, european și global, este capabil să rezolve conflictele, se comportă într-o manieră tolerantă; 13) are o apreciere pentru arta de nivel înalt, este capabil să manipuleze instrumente și instrumente și să folosească tehnologii și materiale în activitatea sa creativă; 14) duce un stil de viață sănătos, este capabil să conserve și să-și restabilească, dacă este necesar, starea mentală și fizică.

Rolul școlii secundare superioare este de a crea condiții pentru ca studenții să obțină cunoștințele, aptitudinile și valorile necesare pentru continuarea studiilor în învățământul superior sau în instituțiile profesionale.²⁵

²⁵ <https://www.hm.ee/en/activities/pre-school-basic-and-secondary-education/secondary-education>

Începând cu anul universitar 2013/2014, s-a schimbat procedura de examinare pentru examenul de stat și de finalizare a școlii secundare superioare. Informații mai detaliate despre examenele finale sunt disponibile la examene de stat.²⁶

FINLANDA

Majoritatea studenților își continuă studiile după educația de bază. Elevii care au absolvit cu succes învățământul obligatoriu sunt eligibili pentru învățământul secundar superior general și profesional. Selecția studenților în școlile secundare superioare se bazează în principal pe competențele lor, din certificatul obținut în urma educației de bază. Criteriile de selecție utilizate de instituțiile profesionale pot include experiența de muncă și alți factori comparabili, precum și testele de aptitudini. Mai mult de 90% din cei din grupul de vârstă relevant încep studii generale sau profesionale superioare imediat după învățământul de bază. Finalizarea învățământului secundar superior, atât general, cât și profesional, oferă studenților posibilitatea de a continua studiile superioare.²⁷

Examenul final constă într-un minim de patru teste; unul dintre ele, testul în limba maternă a candidatului este obligatoriu. Candidatul alege apoi alte trei teste obligatorii din următoarele patru opțiuni: testul în a doua limbă națională, un test de limbă străină, testul matematic și un test în materiile umaniste și științele naturale. Unul dintre aceste trei teste obligatorii trebuie să aibă un nivel avansat. Nivelul avansat este oferit în al doilea test de limbă națională, testul de limbă străină și testul de matematică.

În cadrul examenului său, candidatul poate include unul sau mai multe teste suplimentare. Testele suplimentare au o valoare egală cu testele obligatorii. Examinarea se desfășoară în fiecare an, în primăvară și toamnă. Candidații trebuie să finalizeze examenul în cel mult trei perioade de examinare consecutive. Candidații își aleg testele obligatorii la prima înscriere în examenul final. Alegerea este obligatorie și nu poate fi modificată ulterior fără un motiv conștient.

Examinarea este în prezent în proces de digitalizare. Primele teste digitale au avut loc în toamna anului 2016, iar examinarea este programată să devină complet digitală până în primăvara anului 2019.²⁸

Examinarea digitală permite utilizarea mai multor materiale cu elemente de testare: imagini, video și audio. Candidații nu se limitează la un sistem de testare bazat pe browser care înregistrează doar răspunsurile lor. Laptopul pe care îl folosesc are o varietate de aplicații care sunt, de asemenea, folosite în predare. De exemplu, un element de testare poate conține date de calcul tabelar care trebuie analizate utilizând unele dintre instrumentele statistice și apoi folosite ca parte a răspunsului.

Pentru a ajuta liceele să practice examenul digital, Consiliul de examinare a dezvoltat în paralel cu examenul digital un sistem numit Abitti. Acțiunile și instrumentele sale sunt asemănătoare cu cele utilizate în examenul de final. Abitti oferă un proces complete pentru organizarea unui examen de curs sunt: crearea stick-urilor USB pentru

²⁶ <https://www.hm.ee/en/activities/external-evaluation/state-examinations>

²⁷ http://www.oph.fi/download/146428_Finnish_Education_in_a_Nutshell.pdf

²⁸ <https://www.ylioppilastutkinto.fi/en/matriculation-examination/digital-matriculation-examination>

studenți și servere, elaborarea articolelor de testare, efectuarea examenului în rețeaua locală și evaluarea răspunsurilor studenților. Prin efectuarea de examene cu programul Abitti, profesorii și studenții au fost capabili să exerseze utilizarea sistemului de examinare digitală în prealabil.

Începând cu primăvara anului 2014, Consiliul de examinare a examenelor a adoptat treptat o nouă tehnică pentru definirea limitelor de scor. Comparabilitatea claselor a fost îmbunătățită utilizând media scorurilor standardizate.²⁹

În sistemul actual de examinare, numai testul limbii materne este obligatoriu pentru toți elevii. Nivelul sporit de opțiuni în examinare oferă posibilitatea candidaților să aleagă cât mai specific materiile la care să le fie testate abilitățile. În cazul în care o bază normală de distribuire ar fi fost utilizată ca bază pentru evaluarea acestor teste, candidații ar obține un grad prea scăzut ținând cont de aptitudinile lor.

Comparabilitatea notelor obținute la examen este în mod fiabil și echitabil folosit în selectarea candidaților pentru universități și alte instituții de învățământ superior.

Elevii din învățământul secundar superior și formare profesională pot, de asemenea, să aplice la examenul de final.

Cu privire la curriculum și calificare, Guvernul decide privind obiectivele generale ale învățământului secundar superior general și la alocarea timpului folosit pentru instruirea în diferite discipline și grupuri de elevi și pentru consilierea studenților. Un exemplu de curricula din anul 2016 poate fi consultat în link ul din referință³⁰.

Sistemul de cerințe privind calificarea în învățământul și formarea profesională constă în cerința națională de calificare, curriculumul aprobat de fiecare furnizor de educație și planurile de studii personale ale studenților.

Cerințele naționale pentru calificările profesionale au fost revizuite în 2014. Calificarea profesională în coafură, spre exemplu a fost tradusă în limba engleză și include și detaliile pentru noile unități vocaționale care au fost introduse în Cerințele naționale calificate revizuite. Pot fi consultate la următoarea referință³¹

Examenul Reifeprüfung este echivalent examenului final al școlilor secundare superioare finlandeze, unde limba germană este și limba de predare. Admiterea la școala secundară superioară necesită abilități bune de limba germană (Sprachdiplom I). Diploma Reifeprüfung oferă aceleași posibilități de studiu ca și examenul final finlandez, dar și eligibilitatea pentru învățământul superior din Germania și din multe alte țări.

Școala engleză este o școală privată din Helsinki. Limbile sale de predare sunt engleză și finlandeză. Misiunea educațională specială a școlii este de a familiariza studenții cu limbile finlandeză și engleză, precum și cu cultura regiunilor limbii finlandeze și anglo-saxone. Curriculum-ul urmează, în principal, curriculumul finlandez al învățământului secundar superior. Studiile generale din învățământul secundar superior pregătesc studenții pentru examenul de înscriere finlandeză. Elevii pot participa, de

²⁹

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ylioppilastutkinto/Improving%20the%20comparability.pdf

³⁰ http://dge.mec.pt/sites/default/files/Noticias_Imagens/1_curriculum_in_finland.pdf

³¹ http://www.oph.fi/download/174523_vocational_qualification_in_hairdressing_2014.pdf

asemenea, la examenul SAT cerut de universitățile din SUA și în Programul avansat de plasare.

Școala franceză din Helsinki este o școală de stat, cu o misiune educațională specială, aceea de a oferi studenților abilități de limba franceză și de cunoaștere a culturii franceze.

Învățământul secundar superior general urmărește curriculum-ul finlandez, iar studenții aplică pentru examenul final finlandez. Elevii de liceu pot, de asemenea, să urmeze examenul de limbă internațională aprobat de Franța, care este acceptat de universitățile franceze ca dovadă a aptitudinilor de limba franceză adecvate.

FRANȚA

Bacalaureatul, cunoscut sub prescurtarea BAC, este o un examen academic pe care elevii francezi îl susțin după liceu. Există, de asemenea, bacalaureat european pe care elevii îl susțin la sfârșitul școlii europene. Aceasta confirmă o educație secundară finalizată și oferă acces la o gamă largă de unități de învățământ superior. Specializările generale sunt: Științe, Științe Economice și Sociale, Literatură, Tehnologie.

În Franța, modulul general pregătește în doi ani liceenii pentru bacalaureat general în vederea urmării studiilor superioare, în universități sau în clase pregătitoare. Acesta cuprinde trei serii: literare (L), economice și sociale (ES) și științifice (S).³²

Seria literară (L) oferă conținut reînnoit și oportunități extinse pentru o mai bună integrare în învățământul superior. Acesta se concentrează asupra studiilor literare în pas cu lumea modernă, pe studiul limbilor moderne și oferă o selecție variată de cursuri de specialitate.

Seria ES se concentrează pe predarea științelor economice și sociale, care permite elevilor să adapteze treptat conceptele, metodele și problemele critice ale a trei științe sociale: economie, sociologie și științe politice. Specializarea în matematică este păstrată. Ca și în seria L, predarea istoriei-geografiei este orientată spre aprofundarea metodelor și instrumentelor de analiză specifice acestor discipline.

Seria S a fost reorganizată pentru a atrage studenți cu studii științifice. În primul rând, se acordă un loc important matematicii și științelor experimentale: fizică-chimie și științele vieții și ale Pământului. O știință inginerescă dominantă este menținută ca o alternativă la științele vieții și la Pământ în curriculumul de bază. O ecologie dominantă, agronomie și teritoriu pot fi alese în locul celor două cursuri, în licee dependente de Ministerul Agriculturii.

În ultimul an, vocația științifică a seriei își preia semnificația deplină: cursurile științifice reprezintă două treimi din învățământul total. O educație de specialitate în informatică și științe digitale se adaugă la posibilele specializări în fizică-chimie, matematică și științe ale vieții și pământului.

³² <http://www.education.gouv.fr/cid2570/la-voie-generale-au-lycee.html>

Bac S - Adaptat pentru cei care vor să urmeze studii superioare în domeniul științei, tehnologiei și sănătății, bacalaureatul S permite, de asemenea, accesul în multe sectoare academice superioare, de la economie la arhitectură.³³

Bac L – Seria L oferă competențe pentru a reuși la universități în sectoarele literare. O alegere, de altfel, apreciată de majoritatea absolvenților. Alte sectoare populare printre absolvenți sunt dreptul, arta și sectorul social.

Bac ES - cu un profil academic echilibrat și multidisciplinar, absolvenții ES pot lua în considerare studiile care desfășoară în diverse domenii: literatură și limbi străine, științe sociale, economie și management, drept .

Bac STMG - Cunoștințe în management, economie și drept, absolvenții pot opta pentru diferite activități de studii în cadrul BTS și DUT în special, dar și în clasele preparatorii în școli sau în universități. - BTS (brevete de tehnică superioară), DUT (Diploma Universitară Tehnică)

Bac STI2D - știință și tehnologie în dezvoltare durabilă, obținând cunoștințe în domeniul științelor industriale, absolvenții STI2D au acces la diferite studii: în principal BTS și DUT, dar și cursuri pregătitoare, școli și universități.

Bac STD2A- Bursele STD2A preiau artele aplicate de BTS și DMA. Unii optează pentru școlile de artă, publice sau private. Oferite de licee și școli, aceste diplome fac posibilă menținerea unui loc de muncă ca asistent de creație. Este recomandat să se continue studiile dincolo de bac + 2 pentru a obține un loc de muncă ca designer.

Bac STL - științe și tehnologii de laborator - formați în abordarea științifică experimentală, absolvenții STL au acces la diferite studii: BTS și DUT în principal, dar și școli, cursuri profesionale sau universități.

Bac ST2S – sănătate, științe sociale și tehnologii conexe - oferă avantaje pentru continuarea studiilor în domeniul paramedical și social, în special în școli, în STS (secția de tehnician superior) sau în IUT (institut universitar de tehnologie)

Bac STAV - știința și tehnologia agronomiei și a vieții - cu un profil academic echilibrat în toate disciplinele, absolvenții STAV își pot continua studiile în domeniile agriculturii, agroalimentului sau serviciilor rurale.

Bac TMD - tehnici de muzică și dans - pentru cei mai talentați studenți ale acestor discipline, bacalaureatul TMD face posibil accesul la formarea artistică superioară în domeniul muzicii sau dansului la un nivel profesional urmând cursurile unei universități, sau cursurilor pregătitoare pentru predare sau medierea culturală.

Bac STHR - hoteluri și restaurante- știință și tehnologie - la sfârșitul celor 3 ani de învățământ tehnic specific, absolvenții din sectorul hotelier și al restaurantelor au acces la școala BTS și la școala specializată din acest sector, dar pot și să se angajeze în formare în management, turism sau turism. vânzare.

Fosta licență a devenit bacalaureat STHR (știință și tehnologie a industriei hoteliere și de restaurante): prima promoție în 2018.

Bac pro - Majoritatea absolvenților de Bac profesional intră direct în viața profesională. Aproximativ treime dintre aceștia, cu toate acestea, urmează învățământul superior, în principal în BTS.

³³ <http://www.onisep.fr/Choisir-mes-etudes/Apres-le-bac/Quelles-etudes-apres-le-bac>

Pentru opțiunile profesionale există două tipuri de diplome:

- "Certificat d'Aptitude Professionnelle" (PAC) și "Brevet d'Etudes Professionnelles" (BEP), care sunt pregătite în doi ani;
- "bac professionnel" (bac pro), care este pregătită în doi ani după BEP (sau unele PAC), deci în patru ani după collège.

PAC este specializată în învățarea unei profesii și urmărește inserția profesională. Subiectele generale (franceză și matematică) nu sunt foarte importante. BEP, în schimb, este mai puțin orientată spre inserția profesională. Aceasta permite cunoașterea unui domeniu profesional și chiar continuarea studiului. Învățăturile generale sunt importante și există mai puține săptămâni de formare decât în PAC. BAC Pro este urmărirea naturală a BEP. Este un fel de BEP mai specializat. După ce a obținut bac pro, un elev este capabil să practice o profesie și chiar să efectueze un "studiu scurt".

Elevii care au o diplomă "bac-level" (Bac pro, Bac tehnologic și bac general) își pot continua studiile optând pentru studii de scurtă durată și, sau studii de lungă durată

Pentru bacalaureat se acordă trei niveluri în urma evaluării: pentru un punctaj între 12 și 13,99 - destul de bine, între 14 și 15,99 – bine, 16 sau mai mare - foarte bine. Este foarte puțin probabil ca elevii să obțină 20 de puncte din 20 sau mai mult (este posibil să obțineți mai mult de 20, datorită opțiunilor).

GERMANIA

Școlile secundare care oferă educație generală și profesională au la bază actele privind educația: R83, R85, R87, R89, R91, R94, R96, R98, R100-101, R103, R105, R111, R113-115 din legea germană. Regulamentele școlare cunoscute ca Schulordnungen conțin reglementări detaliate care privind conținutul cursurilor, precum și certificatele de absolvire și drepturile care pot fi obținute la terminarea învățământului secundar inferior și superior.

Dispozițiile legale privind formarea profesională internă și pentru meserii sunt cuprinse și completate în Legea privind formarea profesională (Berufsbildungsgesetz - R78) din 1969 și din Legea privind meseriile (Gesetz zur Ordnung des Handwerks - R79) din 1953, respectiv. Printre alte aspecte, aceste două legi reglementează aspectele fundamentale ale relației dintre tineri și companiile care oferă formare (de exemplu, contracte, certificate, salarii), cu alte cuvinte drepturile și obligațiile cursanților și formatorilor. Acestea reglementează, de asemenea, aspectele de reglementare ale formării profesionale (de exemplu, furnizorii de formare și a instructorilor, termenii reglementărilor de formare cunoscute sub numele de Ausbildungsordnungen, sistemul de examinare și supravegherea formării) și organizarea formării profesionale (de exemplu, camerele de comerț și industrie, ca organisme competente și ale comitetelor lor de formare profesională). Legea privind protecția tinerilor la locul de muncă

(Jugendarbeitsschutzgesetz - R6) stabilește dispoziții speciale pentru protecția participanților tineri.³⁴

Conform statisticilor OECD, importanța programelor profesionale variază foarte mult în rândul țărilor participante. Ponderea adulților tineri cu o calificare profesională la nivel secundar sau postliceal non-terțiar variază de la 2% în Costa Rica, 4% în Israel și 2% în Mexic, la mai mult de 41% în Austria, 49% în Germania, 56% în Republica Slovacă și 42% în Slovenia. În majoritatea țărilor, programele generale sunt, de obicei, concepute pentru a pregăti elevii pentru studii ulterioare, iar cei care dobândesc această calificare continuă adesea în învățământul terțiar.

Învățământul vocațional joacă un rol-cheie în economia Germaniei. Jumătate dintre persoanele în vârstă de 25-34 de ani (49%) au o calificare profesională superioară secundară sau postliceală non-terțiară ca fiind cea mai înaltă performanță. Rata de ocupare a forței de muncă (86%) este la fel de mare ca și pentru cei cu studii superioare (87%).

Sistemul de învățământ și formare profesională din Germania asigură o capacitate de angajare ridicată pentru cei care nu continuă învățământul terțiar.

În Germania, 86% dintre adulți (25-64 ani) au obținut o calificare secundară superioară sau mai mare. Ponderea populației cu educație secundară superioară a fost destul de stabilă de-a lungul generațiilor (87% pentru copiii de 25-34 de ani și 86% pentru cei de 55-64 de ani), un număr din ce în ce mai mare de țări OECD a depășit pragul de 90% dintre copiii cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani cu cel puțin învățământul secundar superior.³⁵

Școlile secundare Hauptschule oferă elevilor educație academică generală. Ei învață în mare măsură aceleași subiecte ca Realschule sau Gymnasium, dar într-un ritm mai lent. După obținerea certificatului de absolvire (15/16 ani), aceștia pot intra în formare profesională practică, pot începe să lucreze în serviciul public la nivel de bază sau de secretariat sau pot participa la un Berufsfachschule. Locurile de muncă pentru care se aplică în consecință necesită abilități practice, mai degrabă decât cunoștințe academice. De asemenea, aceștia se pot califica pentru o educație ulterioară într-un Realschule sau Gimnaziu, dacă semnele lor sunt suficient de bune. Majoritatea statelor estice nu au hauptschule (o inovație vest-germană), ci un tip de școală intermediară (Regelschule, Mittelschule, Regionale Schule, Stadtteilschule, Sekundarschule). Berufsschule - școală profesională care oferă cursuri de formare cu jumătate de normă combinate cu formare la locul de muncă la jumătatea timpului (duales System)

Obiective generale

Cursurile oferite în cadrul școlilor de învățământ general secundar superior conduc la obținerea unei calificări de admitere pentru studii superioare. Scopul de a învăța și de a lucra în cadrul nivelului superior al Gimnaziului este de a obține Allgemeine Hochschulreife, care dă titularului dreptul de a intra în orice curs de studii la orice instituție

³⁴ http://kmk.org/fileadmin/doc/Dokumentation/Bildungswesen_en_pdfs/secondary.pdf

³⁵ [http://www.oecd-](http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041ec048.pdf?expires=1515418008&id=id&accname=guest&checksum=AAE941C7786BAE1DD6FF8E3D2E9C71E6)

[ilibrary.org/docserver/download/9617041ec048.pdf?expires=1515418008&id=id&accname=guest&checksum=AAE941C7786BAE1DD6FF8E3D2E9C71E6](http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041ec048.pdf?expires=1515418008&id=id&accname=guest&checksum=AAE941C7786BAE1DD6FF8E3D2E9C71E6)

a învățământului superior și, de asemenea, le permite să înceapă un curs comparabil de educație și formare profesională. Instruirea la gimnasiale Oberstufe oferă o educație generală aprofundată, o capacitate generală de studiu academic și propedeutică lucrărilor științifice.

De o importanță deosebită sunt cunoștințele aprofundate, aptitudinile și competențele în materia germană, limbă străină și matematică. Instruirea este organizată de-a lungul liniilor de specialitate, multidisciplinare și interdisciplinare și oferă o introducere în aspectele academice. Aceste categorii și metode folosite oferă o educație care facilitează dezvoltarea și consolidarea personalității, formarea unei vieți responsabile din punct de vedere social și participarea la societatea democratică. Instruirea la gimnasiale Oberstufe include informații adecvate privind instituțiile de învățământ superior, domeniile profesionale și structurile și cerințele învățământului superior și ale mediului profesional și cel de muncă.³⁶

În ceea ce privește învățământul secundar superior prin școli profesionale și de formare profesională în sistemul dual, cursurile de învățământ oferite conduc la calificarea profesională, de exemplu anerkannter Ausbildungsberuf (Ocupație recunoscută oficial de Ministerul Federal al Economiei și Tehnologiei, în acord cu Ministerul Federal al Educației și Cercetării (BMBF) ca bază pentru o educație profesională și adaptarea acesteia la cerințele tehnice, economice și sociale (§ 4 BBiG § 25 HwO37) sau într-o ocupație prin care persoanele pot beneficia doar frecventând cursurile. Rezoluțiile Conferinței permanente a miniștrilor educației și culturii (Kultusministerkonferenz - KMK) asigură, de asemenea, că multe cursuri de formare profesională pot conduce la obținerea unei calificări de admitere la învățământul superior.

Începând pe baza unui Mittlerer Schulabschluss care îndeplinește condițiile de admitere la gimnasiale Oberstufe sau o calificare echivalentă, Gimnaziul Berufliches conduce, de regulă, la Allgemeine Hochschulreife (o calificare generală de admitere pentru învățământul superior). Berufsfachschulen face parte din educația și formarea profesională într-una sau mai multe ocupații recunoscute care necesită formare sau care conduc la o calificare cu educație profesională într-o anumită profesie. În același timp, ele cresc nivelul de educație generală dobândit anterior. În Berufsoberschule, cunoștințele, capacitățile și abilitățile dobândite de elevi în timpul educației și formării profesionale inițiale sunt luate ca bază pentru o educație teoretică generală și aprofundată, care va permite elevilor să urmeze un curs în învățământul superior.

Cursurile cu durată de patru ani de studii cu dubla calificare oferă calificări profesionale (de exemplu, ocupațiile asistate sau calificările profesionale într-o serie de profesii recunoscute care necesită formare profesională) și o calificare ce permite admiterea în învățământul superior. Berufsoberschule oferă doi ani de învățământ full-time și oferă accesul la Fachgebundene Hochschulreife (diplomă de învățământ superior cu eligibilitate pentru anumite discipline și discipline la universități și politehnică).

Elevii pot obține Allgemeine Hochschulreife dovedind competența pentru a doua limbă străină. Fachoberschule necesită un Mittlerer Schulabschluss și conduce, de regulă, către un curs de doi ani până la Fachhochschulreife, la calificarea de intrare în

³⁶ http://kmk.org/fileadmin/doc/Dokumentation/Bildungswesen_en_pdfs/secondary.pdf

³⁷ https://www.gesetze-im-internet.de/hwo/_25.html

învățământul superior pentru Fachhochschule. Elevii obțin cunoștințe teoretice, practice generale și specializate.

Rolul Berufsschule în cadrul sistemului dual de educație și formare profesională este de a oferi educație și formare profesională de bază și de specialitate și, în același timp, de a extinde învățământul general dobândit anterior. Formarea pentru profesii recunoscute (anerkannte Ausbildungsberufe) este îndreptată spre dobândirea competențelor profesionale și include pregătirea pentru participarea activă la viața economică și socială.

În medie, în țările OCDE, în 2016, 43% dintre adulți (25-64 ani) au absolvit cursurile unei unități superioare de învățământ secundar sau postliceal non-terțiar. Această cotă rămâne extrem de stabilă între generații, fiind de aproximativ 42% în rândul celor 25-34 de ani și al celor 55-64 de ani. Cu toate acestea, în anumite țări, rata pentru cei cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani este mai mare de 50%: 53% în Chile, 61% în Republica Cehă, 56% în Germania, 55% în Ungaria, 51% , 60% în Republica Slovacă și 51% în Slovenia.³⁸

Abitur

Nivelul academic al Abitur este comparabil cu Bacalaureatul Internațional, nivelul GCE Advanced Level. Într-adevăr, cerințele de studiu pentru Bacalaureatul Internațional diferă puțin de cerințele examenului german. Este singurul certificat de absolvire al școlii în toate statele din Germania care permite absolventului (sau Abiturient) să se mute direct la universitate. Celelalte certificate de absolvire a școlii, Hauptschulabschluss și Realschulabschluss, nu permit titularilor lor să se înscrie la o universitate. Cei cărora li se acordă certificatele de la Hauptschulabschluss sau Realschulabschluss pot obține un Fachabitur sau un Abitur specializat dacă aceștia absolvă un Berufsschule și apoi participă la Berufsoberschule sau absolvă un Fachoberschule.

Cu toate acestea, Abitur nu este singura cale spre studii universitare, deoarece unele universități și-au înființat propriile examene de admitere. Elevii care au trecut cu succes un test "Begabtenprüfung" ("test de aptitudine") sunt de asemenea eligibili. Elevii din alte țări care dețin un certificat de absolvire a liceului, care nu este considerat echivalent cu Abitur (cum ar fi diploma de liceu american) și care se ocupă suficient de mult de testul ACT sau SAT, pot intra și în universități germane. O persoană care nu deține Abitur și nu a luat un test de aptitudini poate fi încă admisă la universitate prin completarea cel puțin a celui de-al 10-lea clasament și efectuarea unui test IQ (vezi: Hochbegabtenstudium).

ITALIA

În ultimul an s-au produs multiple modificări în legislația care reglementează învățământul în Italia.

³⁸ <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041e.pdf?expires=1515417154&id=id&accname=guest&checksum=CEAAA28B4950C5B2BE42F2B1D81A17B4>

De exemplu, Decretul Legislativ din 13 aprilie 2017, Nr 62: Norme privind evaluarea și certificarea competențelor în primele examene ciclu și de stat,

În conformitate cu articolul 1, punctele 180 și 181 lit. i) din Legea din 13 iulie 2017.³⁹ Circulara Miur din 10 Octombrie 2017, Nr. 1865: Ghid pentru evaluarea, certificarea și examinarea de către stat a școlilor din primul ciclu de învățământ.⁴⁰

Legea Nr. 107 din iulie 2017: Reforma sistemului național de educație și formare și delegarea pentru reorganizarea prevederilor legislative existente; D.M. din 3 Octombrie 2017, Nr. 741: Reglementează examenul final al primului ciclu de învățământ; D.M. din 3 Octombrie 2017, Nr. 742: Reglementează modul de certificare a competențelor în primul ciclu de învățământ și adoptă modelele naționale de certificare atașate la sfârșitul școlii primare și la sfârșitul școlii primare.

La sfârșitul ciclului secundar, elevii studiază pentru diploma de studii superioare (diploma di maturità), care îi califică automat pentru înscrierea la o universitate. Se compune din trei examene scrise (esame) plus un test oral (colocvio). Primul examen implică scrierea unui articol eseu sau de ziar în italiană cu privire la un subiect istoric, social, științific sau literar. Al doilea este un test al unui subiect dintr-o serie de opțiuni referitoare la specializarea unui student; obiectul examenului este dat studenților cu două luni în avans. Al treilea examen, care a fost introdus în 1999, este un examen interdisciplinar care include întrebări privind problemele culturale și sociale și testează cunoașterea unei limbi străine.

Testul oral este urmat de examenele scrise și este supravegheat de un consiliu de șase cadre didactice, care pune întrebări elevilor ținând cont de subiectele pe care le-au studiat în ultimul an. Din totalul de 100 de marci, un număr maxim de 45 de premii este acordat pentru examenele scrise, 35 pentru credite orale și 20 pentru credite școlare, obținute din rapoartele școlare ale studenților în ultimii trei ani de studiu. Pentru a promova maturitatea, sunt necesare minimum 60 de note.

Titlul complet al diplomei depinde de tipul programului absolvit, de exemplu, diploma di maturità classica pentru studenții care au frecventat o școală clasică și o diploma de maturità științifică pentru cei care au frecventat o școală științifică. Diplomele obținute la școala tehnică sunt calificate în continuare de specializarea pe care o au studenții. Gradul de maturitate este recunoscut în întreaga lume ca o calificare de admitere universitară, deși nu este acceptată de toate instituțiile.

Certificarea competențelor este exprimată printr-o descriere analitică a diferitelor realizări obținute, împreună cu evaluarea în zecimi, în conformitate cu articolul 8, c. 1 din Decretul nr. 122/2009⁴¹. În acest sens, descriptorii analitici, de obicei formulați în mod narativ, se disting în diferite niveluri de cunoștință a competenței, pornind de la un nivel de bază la excelent. Cadrul european comun de referință pentru limbi străine poate fi o referință funcțională pentru școli, cu șase niveluri de aprofundare disponibile atât pentru

³⁹ https://www.aiditalia.org/Media/News/DL_62_2017/decreto-legislativo-62-del-13-aprile-2017.pdf

⁴⁰ http://www.notiziedellascuola.it/legislazione-e-dottrina/indice-cronologico/2017/ottobre/NOTA_MIUR_20171010_prot1865

⁴¹ <http://1.flcgil.stgy.it/files/pdf/20120608/circolare-ministeriale-48-del-31-maggio-2012-esami-di-stato-conclusivi-del-primo-ciclo-per-il-2011-2012.pdf>

limbile străine, cât și pentru limba italiană, precum și cu Cadrul OECD, PISA, dar și cu Cadrele de referință elaborate de INVALSI pentru testul național.

CEHIA

Examenul Maturita cuprinde partea generală și partea profesională. Elevii care au finalizat școala secundară generală, adică gimnaziul, trebuie să se prezinte numai pentru examenul de stat, în timp ce elevii care au finalizat alte tipuri de școli secundare trebuie să susțină examenul de stat general, dar și testul de abilități profesionale. Ministerul Educației, Tineretului și Sportului este responsabil pentru examenul de stat, iar partea vocațională este pregătită, organizată, executată și evaluată de școlile individuale.

Examenul de stat cuprinde două discipline obligatorii, limba și literatura cehă, limbă străină și matematică, și cel puțin două teste opționale (spaniolă, engleză, rusă, franceză și germană). Selectarea combinației se face de către elev. A doua parte a examenului cuprinde subiecte specifice fiecărei școli urmate, cu specializări care variază.

Examenul de stat este administrat de CERMAT "Centrul de detectare a rezultatelor educației" CERMAT este o companie în subordinea statului și elaborează testele finale pentru examenul de stat. De asemenea, efectuează pregătirea profesorilor care corectează eseurile, efectuează documentații și teste practice și supraveghează elevii în timpul examenelor.

În 2014, Republica Cehă se situa pe primul loc în rândul statelor OCDE privind ponderea populației adulte (cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani) cu cel puțin educație secundară superioară: 92% față de 75% pentru media OCDE. Pe baza datelor din 2012, rata de înrolare în rândul persoanelor în vârstă de 15-19 ani, adică cele care se înscriau în programele secundare superioare sau către nivelurile superioare de învățământ, a fost de 90%, mai mare decât media OCDE de 84%. În rândul persoanelor cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani, peste 50% dintre aceștia sunt înscriși în programe pre-profesionale sau profesionale la nivel secundar superior, comparativ cu o medie de numai 25% în toate țările OCDE.

Învățământ secundar superior

În Republica Cehă există trei tipuri principale de școli: școala generală (gymnázium), școala tehnică secundară (SOŠ) și școala secundară profesională (střední odborné učiliště - SOU). O condiție prealabilă pentru acceptare este finalizarea cu succes a unei educații obligatorii și îndeplinirea cu succes a cerințelor de admitere. Directorul școlii decide dacă acceptă unii solicitanți fără examen de admitere și să stabilească conținutul examenului.

Gymnázium (ISCED 3A) oferă o educație generală, academică. Scopul său principal este de a pregăti studenții pentru studii universitare. Durata este de 4 ani, după 9 ani de școală de bază, deși există și alte tipuri de gimnaziu. La sfârșitul gimnaziului, elevii susțin examenul final (maturita). 17,4% dintre tinerii care intră în școlile secundare la vârsta de 15 ani se înscriu la gimnaziu.

O școală tehnică secundară (ISCED 3A, B) oferă de obicei o educație secundară, cu o durată de 4 ani și se încheie cu examenul final (maturita), sau în cazul cu învățământului secundar inferior upă finalizarea cursurilor de cursuri de 2 sau 3 ani. Școala pregătește studenții pentru lucrări tehnice într-una din cele 260 de filiale. Aproximativ 40% din timpul de predare este dedicat învățământului general și 60% educației tehnice vocaționale. Lecțiile practice sunt predate în laboratoare și ateliere de lucru la școli. 37,5% din tineri intră în acest tip de școală secundară superioară și această proporție este în creștere. Numărul acestor școli este de 804 (aproximativ ¼ dintre acestea sunt private).

Școala secundară profesională (ISCED 3B) oferă cursuri de ucenicie în cea mai mare parte pe o perioadă de 3 ani (și uneori 2 ani sau 1 an) care se încheie într-un examen final și un certificat de ucenicie. Formarea practică reprezintă aproximativ jumătate din timpul de predare și vizează dobândirea de abilități manuale. Numărul de sucursale este de aproximativ 280. Aproximativ. 45% din tineri intră în acest tip de școală secundară, iar această proporție este în scădere. Există și cursuri de 4 ani organizate de școlile profesionale secundare. Se termină într-un examen maturita. Cursurile conduc la calificări calificate ale lucrătorilor sau servesc drept studiu extensiv pentru cei care își continuă studiile după pregătirea lor cu succes în domeniul uceniei. Există 565 școli profesionale secundare, din care aprox. 1/6 sunt private.

Curricula tuturor școlilor secundare trebuie să îndeplinească cerințele standardelor educaționale aprobate de Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.⁴²

Competențele cheie sunt interconectate, multifuncționale, au un caracter interdisciplinar și pot fi dobândite numai ca urmare a unui proces educațional cuprinzător. Prin urmare, formarea, modelarea și dezvoltarea lor trebuie să fie scopul final al întregului conținut educațional și al tuturor activităților desfășurate la școală.

Conținutul Programului educațional de bază privește subiectul ca un mijloc de a stăpâni rezultatele așteptate, orientate spre activități care sunt combinate treptat și creează precondiții pentru o utilizare eficientă și cuprinzătoare a abilităților dobândite și a competențelor dobândite la nivelul competențelor cheie.

Următoarele competențe sunt considerate fiind cheie în etapa de învățământ de bază: competențe de învățare; competențe de rezolvare a problemelor; competențe de comunicare; competențe sociale și personale; competențe civile; competențe de lucru.

Detalii despre Legislația privind examenul final pot fi aprofundate pe pagina special creată⁴³. De asemenea, Programul educațional cadru pentru educația de bază se găsește pe pagina Ministerului Educației⁴⁴

⁴² http://www.mzv.cz/dublin/en/about_the_czech_republic/education_in_the_czech_republic/

⁴³ <http://www.novamaturita.cz/skolsky-zakon-a-vyhlasaka-1404033137.html>

⁴⁴ <http://www.msmt.cz/areas-of-work/basic-education-1>

SLOVACIA

Elevii cu vârsta de peste 15 ani încep învățământul secundar superior și este organizat ca învățământ general, profesional și artistic. Învățământul secundar superior este asigurat de gimnazii de patru, cinci sau opt ani (vârsta de 11-18 ani). În plus față de învățământul profesional secundar superior, școlile profesionale secundare oferă, de asemenea, programe educaționale de învățământ postliceal și învățământ terțiar. Studiul la școlile profesionale secundare durează de la doi la cinci ani. Educația în artă este asigurată de conservatoare, un tip special de școală ce oferă învățământ secundar inferior și superior, precum și educație profesională terțiară.

Conform studiilor OECD din 2017, programele profesionale sunt mult mai atractive decât cele generale în rândul elevilor din învățământul secundar superior, cu mai mult de două ori mai mulți studenți înscriși în programele vocaționale.

Rata de absolvire din programele profesionale secundare superioare este mai mare decât cele din programele generale din Republica Slovacă. În anul 2015, rata de absolvire din programele generale secundare superioare a fost la jumătate față de media OCDE: 27%, vs. 54%, însă inversul a fost valabil pentru programele vocaționale, cu o rată de absolvire de 54% față de mediile OCDE și UE22 44% și, respectiv, 49%.

Femeile reprezintă 84% din absolvenții programului de învățământ profesional din sănătate, iar ponderea femeilor care au absolvit programe profesionale în afaceri, administrație și drept este, de asemenea, considerabil ridicată, la 71%.⁴⁵

În cadrul gimnaziilor, gradul de predare a științelor umaniste, limbilor străine și educației fizice a crescut, iar programa de învățământ a fost extinsă de subiecții educației estetice și educației etice în alternanță cu educația religioasă. De exemplu, predarea obligatorie a două limbi străine a constituit o parte integrantă a obiectivelor educaționale în cadrul Legii învățământului din 2008⁴⁶. În 2011, o modificare a Legii învățământului a schimbat unul dintre obiective – elevul să fie capabil să stăpânească și să folosească limba engleză și cel puțin o altă limbă străină.

În cadrul claselor extinse studenții pot alege dintre următoarele subiecte: seminarii în limba slovacă, literatură, chimie, fizică, biologie, matematică, informatică, programare etc. În profilul unui absolvent al programelor de învățământ de stat se specifică cerințele privind competența în utilizarea tehnologiei informației. Există, de asemenea, o listă de subiecte opționale de alegere, de exemplu: sociologie, economie, pedagogie, psihologie și altele.

Examinarea finală are ca scop atestarea cunoștințelor și abilităților elevilor în măsura în care materiile au fost determinate de standardele educaționale ale programului de învățământ de stat și atestarea modului în care elevii sunt pregătiți să

⁴⁵ <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041ec065.pdf?expires=1516019221&id=id&accname=guest&checksum=6068E4F02BDE096837C77566C0E9FDB5>

⁴⁶ <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Slovakia:Legislation>

utilizeze competențele dobândite în exercitarea profesiilor și activităților profesionale pentru care sunt instruiți. Elevul poate lua examenul final dacă a absolvit cu succes ultimul an de program educațional din domeniul respectiv.⁴⁷

SLOVENIA

După finalizarea învățământului obligatoriu, aproximativ 98% dintre elevii din Slovenia își continuă studiile la nivelul secundar superior. 40% dintre elevi se înscriu la cursuri generale, peste 30% dintre elevi se înscriu la cursuri tehnice, în timp ce alți aproximativ 30% se înscriu pe cursuri scurte de învățământ secundar superior. Un procent mic de studenți, mai puțin de 2%, care nu se înscriu la cursurile de învățământ secundar după terminarea școlarizării obligatorii, aleg fie să se înscrie la cursuri de formare profesională, să intre pe piața forței de muncă, fie să repete clasa a 9-a pentru a-și îmbunătăți gradul pentru succesul general.

Printre principalele obiective ale învățământului secundar din Slovenia se numără: oferirea oportunității de a dobândi un nivel superior de educație; Creșterea nivelului de creativitate și favorizarea dezvoltării societății; Implicarea studenților în procesele de integrare europeană.

Gimnazije oferă elevilor (cu vârste cuprinse între 15-18 ani) patru ani de învățământ general care vizează modernizarea și extinderea cunoștințelor dobândite în timpul învățământului obligatoriu. Misiunile primare ale gimnazije sunt: oferirea studenților cunoștințele și abilitățile în conformitate cu standardele internaționale de educație de calitate pe care trebuie să le continue la universități sau alte instituții de învățământ terțiar; dezvoltarea gândirii critice și responsabilității; responsabilizarea față de sine și față de alte persoane și față de mediu; să dezvolte valorile culturale și de civilizație generale; pregătirea pentru o cetățenie activă; încurajarea creativității și dezvoltarea capacității de exprimare artistică și percepția muncii artistice; și sprijinirea deciziilor privind educația ulterioară și carierele profesionale.

Accentul se pune pe diferite subiecte și teme, cum ar fi limba maternă, literatura, identitatea națională, istoria și cultura, dezvoltarea și conservarea patrimoniului cultural și educația despre alte culturi și civilizații. La finalizarea gimnazia, elevii susțin examenul de stat (Matura), care le permite să se înscrie în orice tip de curs de învățământ terțiar. Cei care nu reușesc să completeze gimnazia și / sau nu doresc să urmeze o educație ulterioară, pot dobândi abilități și cunoștințe profesionale și profesionale în cursuri de formare profesională de scurtă durată de 1 an, după încheierea cărora pot căuta un loc de muncă adecvat pe piața muncii.

Gimnazije oferă diferite tipuri de cursuri cu specializări diferite. Toate cursurile durează 4 ani. Gimnazije sunt împărțite în două grupe majore: a) Gimnazije, fără domenii specifice de studiu, care însă poate organiza anumite clase cu interese speciale. b) Specialist gimnazije: - Gimnazije tehnice, care oferă o gamă largă de subiecte tehnice din diverse domenii tehnice (inginerie, electrotehnică, informatică, construcții și

⁴⁷https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Slovakia:Teaching_and_Learning_in_Upper_Secondary_Education

construcții, inginerie lemn, nutriție și agricultură); - Gimnazije specializată în economie; - Gimnazije specializate în arte, care sunt în plus subdivizate la Muzică, Dans, Arte, Teatru și Dramă.

Pe lângă acestea, elevii pot opta să urmeze cursurile de doi ani (anul trei și patru) ale școlilor care oferă bacalaureat internațional (UNESCO, ONU) sau programul de școală internațională în limba engleză. Cetățenii din alte state membre ale UE au dreptul să primească educație secundară superioară în aceleași condiții ca și cetățenii sloveni.

O perspectivă bună de angajare determină pe elevii sloveni să aleagă programele profesionale. În 2015, Slovenia (împreună cu Republica Cehă) deține cea mai mare pondere (52%) a persoanelor de 15-19 ani înscrise în programe profesionale în țările OCDE, comparativ cu o medie a OCDE de 25%.⁴⁸

Ponderea studenților înscriși în programele profesionale secundare superioare din Slovenia este peste media OCDE, indiferent de grupul de vârstă de referință: 64% dintre toți cei înscriși, în vârstă de 15-19 ani, 88% dintre cei înrolați în vârstă de 20-24 de ani și practic toți adulții (99%) de peste 24 de ani participă la programe profesionale, comparativ cu 43%, 68% și 71% în medie în țările OCDE.

Începând cu anul 2015, majoritatea absolvenților din învățământul secundar profesional din Slovenia obțin o diplomă cu o specializare în inginerie, producție și construcții (Slovenia, 32%, media OECD, 34%) sau în mediul de afaceri, administrație și drept (Slovenia, 16% , 20%), urmate de servicii (Slovenia, 14%, media OCDE, 17%) și sănătate și bunăstare (Slovenia, 13%, media OCDE, 12%).

SPANIA

Învățământul secundar superior (bachillerato sau formación profesional)

La sfârșitul învățământului obligatoriu (de obicei, la vârsta de 16 ani), elevii pot merge la studii Bachillerato sau formare profesională (Formación profesional). În general, educația lor poate continua în aceeași școală.

Bachillerato este necesar pentru a putea fi admis la universitate. Scopul Bachillerato este de a oferi studenților formarea, maturitatea intelectuală și umană, cunoștințele și abilitățile care le permit să dezvolte funcții sociale și să se integreze în viața activă cu responsabilitate și competență. Unele materii sunt obligatorii, cum ar fi limba spaniolă, o limbă străină, istoria spaniolă și educația fizică. Cu toate acestea, elevii pot alege să se specializeze în una din cele cinci ramuri diferite: arte, științe naturale și de sănătate, științe și inginerie, științe sociale sau umaniste. La sfârșitul studiilor, primesc Título de Bachillerato dacă au obținut nota minimă la toate disciplinele.

⁴⁸ <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041ec066.pdf?expires=1516018475&id=id&accname=guest&checksum=8BA1A2932B358B8C87D951B046B3FA2B>

Spania are o pondere scăzută a tinerilor adulți cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani înrolați în programe de educație și formare profesională în comparație cu alte țări OCDE (12% față de 25%), în ciuda faptului că cei cu o calificare profesională au o rată a ocupării forței de muncă de 74% 63% pentru cei cu o calificare generală.

În cazul formării profesionale elevii își împart timpul între studiile școlare și instruirea la locul de muncă. Elevii care își termină cu succes pregătirea profesională primesc Certificado de Técnico în domeniul respectiv. Acest certificat le permite să lucreze în domenii legate de formarea lor, să urmeze o formare continuă sau să studieze pentru un bachillerato.

În Spania, 35% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani nu au obținut o calificare secundară superioară, mai mult de două ori decât media OCDE de 16%, 24% dețin o calificare non-terțiară secundară sau postliceală (media OCDE, 42%) și 41% o calificare terțiară (media OECD, 43%). În Spania, aceste date nu s-au modificat substanțial față de cifrele din 2005; cu toate acestea, există o îmbunătățire clară de 23 de puncte procentuale între cei mai în vârstă (55-64 de ani) și adulții mai tineri (25-34 de ani) fără o diplomă secundară superioară.

În conformitate cu prevederile Decretului regal 5/2016 din 9 decembrie⁴⁹ privind măsurile urgente de extindere a calendarului de implementare a Legii organice 8/2013 din 9 decembrie, privind îmbunătățirea calității educaționale și până la intrarea în vigoare a reglementarilor care decurg din Pactul de stat social și politic pentru educație, evaluarea finală a bacalaureatului reglementată de articolul 36 bis din Legea organica 2/2006 din 3 mai, nu va fi necesară pentru obținerea diplomei de licență și se va face exclusiv pentru elevii care doresc să acceseze studii universitare.⁵⁰

Adulții cu vârste între 25 și 34 de ani care au absolvit programe superioare de învățământ secundar, ca cel mai înalt nivel educațional, au rata de angajare mai mare (74%) decât cei cu o calificare generală (63%). Acesta este și cazul țărilor OCDE, cu rate medii de 80% și respectiv 70%.⁵¹

SUEDIA

Legea învățământului, care a intrat în vigoare la 1 iulie 2011, se referă atât la școlile din învățământul secundar superior, care funcționează independent, cât și la nivel de stat. Există 18 programe naționale în învățământul secundar superior, 12 programe profesionale și 6 programe pregătitoare pentru învățământul superior. Toate programele din învățământul secundar superior au o durată de trei ani.

Gimnaziul, anii 10-12, este opțional. Există 18 programe naționale de 3 ani, dintre care 6 sunt pregătitoare pentru învățământul superior, cum ar fi universitatea, iar alte 12 sunt profesionale.

⁴⁹ https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2016-11733

⁵⁰ <http://www.mecd.gob.es/educacion-mecd/areas-educacion/estudiantes/bachillerato.html>

⁵¹ [http://www.oecd-](http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041ec067.pdf?expires=1516010816&id=id&accname=guest&checksum=DB3170C4521E018F79EE349715F927E0)

[ilibrary.org/docserver/download/9617041ec067.pdf?expires=1516010816&id=id&accname=guest&checksum=DB3170C4521E018F79EE349715F927E0](http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041ec067.pdf?expires=1516010816&id=id&accname=guest&checksum=DB3170C4521E018F79EE349715F927E0)

În timp ce criteriile de admitere variază de la un program la altul, toate solicită elevilor să aibă notă de absolvire pentru limba suedeză, engleză și matematică în ultimul an de școlarizare obligatorie.⁵²

Învățământul secundar superior ar trebui să ofere o bază bună pentru muncă, studii ulterioare, dezvoltarea personală și participarea activă la viața societății.

Rata de absolvire a învățământului secundar superior a scăzut de la 76% la 70% între 2005 și 2015 în Suedia. Deși rata generală de abandon a tinerilor adulți cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 de ani este mai mică comparativ cu alte țări ale UE, se arată că ponderea elevilor din gimnaziu, care nu au absolvit și nu mai sunt înscriși, este mai mare în Suedia decât în alte țări OCDE.⁵³

OLANDA

Învățământul secundar superior, care a fost numit middelbaar onderwijs înainte de introducerea Actului de învățământ secundar (Mammoetwet) în 1968, este destinat tinerilor din grupa de vârstă 12-16, 17 sau 18. Învățământul secundar general durează 5 sau 6 ani și este obligatoriu pentru elevii până la vârsta de 16 ani. Elevii pot alege între două tipuri de educație, ambele începând cu o etapă junior (onderbouw). Onderbouw durează 2 sau 3 ani școlari, în funcție de tipul de învățământ secundar. La sfârșitul celui de-al doilea an, elevii din majoritatea tipurilor de școli primesc sfaturi cu privire la tipul de învățământ cel mai potrivit pentru ei.

Cele două programe de învățământ general care conduc la învățământul superior sunt HAVO, Învățământ secundar general superior, cu durată de studiu de cinci ani și VWO educație pregătitoare universitară, cu durată de studii de șase ani. Elevii sunt înscriși în funcție de capacitatea lor și, deși VWO este mai riguroasă, atât HAVO cât și VWO pot fi caracterizate ca tipuri selective de învățământ secundar.

Elevii pot alege între profiluri cum ar fi "cultură și societate", "economie și societate", "știință și sănătate", "știință și tehnologie". Fiecare profil include o componentă comună care este aceeași pentru toți elevii, o componentă specifică profilului ales și o componentă opțională pe care elevii au libertatea de a alege.

VMBO (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, educație secundară profesională pregătitoare în termeni internaționali "educație pre-profesională") durează patru ani, de la vârsta de doisprezece până la șaisprezece ani.

Învățământul secundar profesional cuprinde cinci tipuri de cursuri: Formare incipientă (1 an, nivelul de calificare 1), Instruire vocațională de bază (2 ani, nivelul de calificare 2), Formare profesională (3 ani, nivelul de calificare 3), Instruire de nivel mediu (3 sau 4 ani, nivelul de calificare 4), Instruirea specialiștilor (1 an după un curs de formare profesională relevantă, nivelul de calificare 4)

⁵² <https://sweden.se/society/education-in-sweden/>

⁵³ <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041ec068.pdf?expires=1516026061&id=id&accname=guest&checksum=7331C88E4FC6E2C4DC1BC21D7FCB65CE>

Metodologia aplicată de organizațiile olandeze sporește acuratețea dovezilor aduse de exercițiile de anticipare a nevoilor de calificare. Centrul de Cercetare pentru Educație și Piața Muncii (ROA, Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt) este instituția din Olanda care este specializată în prognozarea nevoilor din piața muncii și anticiparea abilităților necesare elevilor pentru a se încadra nevoilor din piață.

Pot fi distinse două abordări privind anticiparea competențelor. În abordarea de sus în jos, se aplică un model general de prognoză care acoperă întreaga piață a forței de muncă și folosește sursele naționale de date pentru a genera informații relevante pentru factorii de decizie politică și pentru îndrumare.

În abordarea ascendentă, se utilizează modele parțiale de prognoză a pieței forței de muncă, de exemplu pentru un sector sau ocupație unică sau pentru o selecție a acestora, cu ajutorul unor surse de date specifice (ad-hoc). Acest lucru poate fi complementar abordării de sus în jos.

Similar, în alte țări europene, educația și formarea profesională (VET) reprezintă o prioritate pentru factorii de decizie politică. Promovarea excelenței și inovării în domeniul VET, este unul dintre domeniile și principiile transversale convenite în concluziile din Riga din 2015, și este de asemenea o parte centrală a agendei europene a VET.

În Țările de Jos, educația și formarea profesională au rezultate bune pe piața forței de muncă, cu șomaj relativ scăzut în rândul tinerilor. Sistemul VET este printre cele mai bune din lume, deoarece este atât cuprinzător, cât și foarte flexibil. O caracteristică-cheie a VET secundar superior este învățarea pe bază de practică, și reprezintă variantă preferată pentru majoritatea programelor. Sistemul ajută cursanții să progreseze. Structura sa pe patru niveluri permite multor studenți să se deplaseze pe scara educațională.

Pentru învățământul secundar superior, sistemul național de calificare (denumit la nivel național "structura de calificări") definește rezultatele calificărilor. Există trei etape:

(i) partenerii sociali dezvoltă și stabilesc / validează standardele profesionale / ocupaționale. Acest proces are loc în comitete la nivel subsectorial, denumite "segmente de piață" în contextul național.

(ii) partenerii sociali și reprezentanții VET dezvoltă profiluri de calificare (standarde educaționale ca rezultate), care sunt adoptate de Ministerul Educației / Ministerul Economiei. Acest lucru se face în cadrul celor opt camere sectoriale din cadrul SBB;

(iii) colegiile EFP dezvoltă programe de învățământ în cooperare cu firmele de formare, pe baza profilurilor de calificare;

Mecanismele din Țările de Jos de a recunoaște învățarea și formarea profesională continuă pentru nivelul VET la nivelul învățământului secundar superior. Evaluarea rezultatelor învățării este în responsabilitatea școlilor. Legea stipulează să fie implicate în procesul de evaluare finală și companiile în cadrul cărora se face învățarea la locul de muncă. Standardele de calificare servesc drept repere pentru evaluări. Inspectoratul școlar supraveghează calitatea examenelor (conținut, nivel și proceduri la nivel de program). Pentru VET secundar inferior și superior, sunt obligatorii testele naționale de limbă olandeză și matematică.

Nu există un singur act legislativ care să ofere reglementări pentru sistemul VET olandez. Există un cadru larg de legi ce cuprinde aspectele legate de formarea vocațională la diferite niveluri, acoperind "accesul și modul de proiectare privind stabilirea calificărilor, curricula și examinările, proceduri de asigurare a calității, reglementări privind administrarea furnizorilor de VET finanțate din fonduri publice, procedurile privind recunoașterea furnizorilor comerciali privați de VET și finanțarea acestora" (CEDEFOP, 2010). Poate fi consultată „Legea privind educația și formarea generală a adulților (Wet Educatie en Beroepsonderwijs, WEB)” ce a fost adoptată în 1996 (cu modificările ulterioare) care conține reglementări privind funcționarea învățământului profesional secundar superior, de asemenea și “Legea privind reducerea contribuțiilor la impozitul pe salarii (Wetra Verminderend Afdracht Loonbelasting, WVA) adoptată în 1995 care introduce sprijin financiar pentru întreprinderile care oferă locuri pentru ucenici și stagiaři”.

Legislație si informare

- Recommendation 2006/962/EC of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning⁵⁴
- OCDE⁵⁵
- Texte legislative⁵⁶
- EU publications⁵⁷:
- Country reports: ⁵⁸
- All country reports⁵⁹
- OECD Austria 2017 at a glance ⁶⁰
- Despre învățământ Croația vs Olanda⁶¹

⁵⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:c11090>

⁵⁵ <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041e.pdf?expires=1512390680&id=id&accname=guest&checksum=437FE8FC33918C21A863CF9D56A91AB0>

⁵⁶ <https://www.eursc.eu/en/Office/official-texts/basic-texts/en>

⁵⁷ <https://goo.gl/1fefFJ>

⁵⁸ https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor/country-reports_en

⁵⁹ https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017-country-reports_en.pdf

⁶⁰ <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9617041ec039.pdf?expires=1512393131&id=id&accname=guest&checksum=B3BACA82ED81DA802DCFAECADEAC839E>

⁶¹ <https://www.nuffic.nl/en/publications/find-a-publication/education-system-croatia.pdf>